

Alle Deelen worden afzonderlijk verkocht.

Klassiek, Letterkundig Panthéon.

MENGELINGEN,

DOOR

M^r. W. BILDERDYK.

SCHIEDAM,

H. A. M. ROELANTS.

1855.

Ieder Deel is op zich zelf compleet.

MENGE LINGEN.

MENGELINGEN,

DOOR

M^r. W. BILDERDYK.

Eerste Deel.

SCHIEDAM,

H. A. M. ROELANTS.

1855.

VOORREDE.

Tegen alle verwachting ontfangt ge, mijne Landgenooten, op nieuw eenige voortbrengfels mijner Dichtliefde. In mijnen verzwakten toestand, jaarlijks door nieuwe en altijd heviger ziekten uitgeput, en, dit oogenblik-zelf, door des Hemels goedheid als weér uit het graf verrijzende, bied ik ze u aan als de laatste vrucht, die mijn Winter te wachten geeft; en zie hier mijn' Poëtischen loopbaan voleind! — Sedert byna dertig jaren, door uw stem en byval aangemoedigd, hoop ik voor dit jongste mijner Dichtoefeningen, geen onthaal, dan het geen de inschikkelijkheid voor den kwijnenden ouderdom, en de graágte waar meé men eene lang vergaderde Zaming volledig maakt, mogen inboezemen. Het geen boven dit gaan mocht, zal ik een byzondere goedwilligheid dank weten.

Ik noem dezen kleinen Bondel met den naam van MENGELINGEN. Geen andere schein my geschikt voor eene byeenvoeging van Dichtmaat en Proze, gelijk men hier vinden zal. Ook de laatste echter behoort hier t' huis, want ze is werkelijk Poëzy. Het zijn naamlijk eenige weinige Fabelen van verschillende onderwerpen: vruchten der verbeelding, en dus, Dichtkunst. — Maar waarom deze Fabelen niet in 't kled der Dichtmaat gesloten? — LESSING heeft dit alreeds lang voor my beantwoord; en, ondanks 't algemeen gebruik en vooroordeel, 'k geloof niet dat de eigenlijke Ezopische Fabel voor Poëtische sierlijkheid vatbaar is, zonder haar karakter te verliezen.

Men herinnert zich wat ik in de Voorrede mijner nu voor een jaar uitgegevene poëzy heb gezegd omtrent *Ossiaan* (bladz. XIV.) — Ik ben niet van gevoelen veranderd; maar zoo sterk aangezocht om ook de overige stukken dezès Dichters te geven, heb ik gemeend, aan mijn Landgenooten niet te moeten weigeren, het geen bleek hun vermaak te doen. Ik geef derhalve hier zijne overige kleine Gezangen, voor zoo verr' zy geheel en ongeschonden tot ons gekomen zijn; en ik vlei my, dat de uitvoering, waar in en mijn hart deel nam, en mijn geest zich vermaakt heeft, die der voorige Gezangen niet onwaardig is.

Maar waarom de kleine Gezangen-alleen, en niet de grootere die Macpherson met den naam van Heldendichten vereerd heeft? — By alle de schoonheden dezer laatste dragen zy te veel merken van verloren en ingevlochten plaatsén, en is hun stijl te ongelijk, dan dat zy in een getrouwe Vertaling behagen zouden. Hy die ze mocht willen overbrengen, is verplicht, er Vrije Navolgingen van te maken, die met ons bestek, van 't Oorspronklijk op de hielen te treden, in geenen deel over een zouden stemmen.

Men heeft dus met dezen Bondel, den *OSSIAN* in zoo verre volkomen van my. Mijne *MENDELPOËZY*, by de *Wed. Dóll*, bevat den *Krjg van Inisthona*, de *Darthula*, de *Karriktura*, de *Gezangen van Zelma*, en, *Berrathon*. — Mijne laatste uitgegeven poëzy houdt den *Kathon*, benevens den *Karthon* in, — En deze mijne *MENDELINGEN* voegen er den *Kathlin*, de *Komala*, de *Oina* (by Macpherson *Oina-Morul*), de *Kroma*, de *Oithona*, den *Krjg met Karos* (zoo by *Ossiaan* toegeëigend mag worden, en niet slechts eene oude Navolging van hem is) den *Lathmon*, den *Dood van Kuthullin*, en den *Slag van Lora*, by *Ben' Wedzang van Schotsche Barden*, by Macpherson ons behouden, heb ik niet oneigen geacht daar een plaats by te vergunnen, alhoewel *Ossiaan*, noch in Dichterlijken zwier, noch in innige waarde op verre na byko-

mende, baarblijkelijk Keuwen jonger en weinig meer dan een bloote zoogenaamde Bedelaarsdeken, uit lappen te samen gesteld.

Mischien merkt men op, dat ik hier en daar eigen namen gebruikte, die van Macpherfon eenigzins verschelen. — In Macpherfons uitdrukking dier eigen namen is zoo veel willekeurigs, en alles zich-zelve zoo ongelijk, dat men er dikwijls den oorspronkelijken naam niet in vinden kan. Wie wraakt dus; zoo ik ergens mijne eigene Uitspraak van 't oorspronglyke of mijne elgen vorming verkieze? Dat ik echter hierin somwijlen, welluidendheids-halve, met vrijheid te werk ben gegaan is zeker. By voorbeeld. wanneer ik *Oina* voor 't wanklinkende *Oina*, of *Oina-Morul* zegge. — Doch dit is eene zeldzaamheid, en die niemand van belang kan zijn, dan die Macpherfon eene *Authenticiteit* als die der *Vulgata* bylegt.

Zoo veel van den *OSSLAAN*, die aan 't hoofd der Verzameling staat! — Dan wat is het, dat ik mijnen Landgenooten nu wijders opdissche? — Behalven een paar *ROMANCES*, welke veellicht niet de ongelukkigste zijn, waar in ik geslaagd ben, bestaat de rest van den *Bondel* (van de *FABELN* is reeds gewag gemaakt) uit *LOSSE STUKKEN* (gelijk men 't gewoon is te noemen); dat is, uit *Poëtische kleinigheden*. — Deze zijn voortbrengfels van verschillende tijden, maar buiten enkele Navolgingen die daar onder doorlopen, alle ruim zoo veel uit het hart dan uit den geest gevloeid.

In deze kleinigheden echter zal men onder den titel en vorm van *Brulofszingen*, drie *Pindarische Oden* vinden. — Ik zeg, *Pindarische*, want ik geloof er den geest en trant van *Pindarus* in te hebben geschetst. — Zoo veel naamlijk, als de soberheid onzes tijds, die de soort van dronkenschap, mag ik het dus uitdrukken, der aaloude *Poëzy* niet wel lijden zou kunnen, het toeliet. — Het *characteristyk* van *Pindarus* is (naar mijn Inzien)

zijn Kunstgreep, om den Lezer, of liever Hoorder, want alle Dichtstuk moet ondersteld worden gehoord, en niet van de kracht der levende stem en haar buigingen, beroofd te zijn; en voor alles, geen Lierzang: is (zeg ik) mijn' hoorder langs eenen hem eigenen slingerweg om te leiden; en dit is het, wat by dezen Dichter dien nevel van duisterheid schijnt te verweken, waar in men niet zelden zich by hem verliest. De geest, adus omgevoerd met een snelheid van opvolging van denkbeelden, waarop hy geen oog weet te houden, voelt zich meeslepen, en weet niet waar? tracht, als in eene soort van duizeling en bedwelming, zich vast te houden, maar wordt ongevillig weggerukt: en, na het onderwerp uit het oog verloren, ja, als opgegeven te hebben, vindt hy zich onverhoeds (soms tijds met een' sprong, dien wy niet zouden durven wagen) daar weder op 't huis gebracht. Te vergeefs pogen sommigen zijn geest te vatten in het nabootsen van eenige uitdrukkingen / of het verwaarloozen van allen overgang. De uitdrukkingen moeten uit de taal waar in men schrijft, genomen worden, en uit geene andere; en dat Dichterlijke overgangen geen Lierzang bederven, dit vleie ik my-zelfen, in vroeger tijd met de daad bewezen te hebben. En nog minder zal men Pindarus uitdrukken met het in zijn Dichtmaat te zoeken, gelijk wy de Duitfche Dichters zien doen, die zeer groote dingen wanen verricht te hebben, wanneer zy, ondanks de weêrstrevigheid van hun Taaleigen en Dichtaart, hunne praalzieke woorden in de halsbrekende maat van een' oud' Poëet kosten dwingen, en, daar naar, hunne Oden voor Horatiaansch of Pindarisch uitventen. Het is met de Dichtmaat als met de uitdrukking. Zy moet der Taal, waar men in schrijft, eigen, en niet uit een vreemde ontleend zijn.

Ik vertrouw, dat wanneer men met dit inzicht, mijne vroegere Oden (bij voorbeeld, de *Kenschets onzer Voorvaderen*, in der tijd by het Haagfche Kunstgenootfchap bekroond) met op-

lettendheid nagaat, de toepassing van deze Waarneming daar reeds in gevonden zal worden: zoo veel naamlijk het *methodique*, in een stof die Verdeeling, en stuksgewijze behandeling der byzondere punten vereischte, onvermijdbaar, het toeliet. Hetzelfde zal men in mijnen Verjaarsang betracht vinden, die onder den Tytel van *Ode* in het Eerste Deel mijner Mengelpoëzy by de Wed. Dóll in het licht gegeven geplaatst is. — Veellicht echter zal de waarneming kennelijker gevonden worden in stukjens van kleiner bestek en omvang, als dezen. Men onderscheide er nogthands de verscheidenheid van oogmerk en omstandigheden in, die in alles, het geen wy doen of verrichten, bestemmen moeten. — Misfchien zal het ook aan den Lezer niet ongevaltig zijn, in deze Oden twee Dichtstukken van gelijke vorme en inhoud te vergelijken, waar van het een (1) in den eersten gloed der jeugd, het ander (2) in de kwijning des ouderdoms is voortgebracht, en welke de eerste en laatste der Bruiloftszangen zijn, die er ooit uit mijn pen zijn gevloeid of (ik durf zeggen) vloeien zullen. — Van den derden dezer Lierzangen behoeft ik niet optemerken, dat de aanvang geheel naar dien van *Pindarus* aan *Ergoteles van Himera* is gevolgd, waar van ik eenmaal (ik weet niet waar?) een Vertaling gegeven heb; en waar van men eene andere door wijlen den Dichter *Pieter van den Bosch* in het Eerste deel der *Werken van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leyden*, geplaatst vindt. Ook is de geheele Ode min of meer naar dit voorbeeld ingericht.

Vertalingen of Navelgingen zal men, behalven den Osfaan in dezen Bondel weinig ontmoeten. De Romance ult het *Russisch* mag nauwlijks dien naam dragen; de *Argine*, ult *Warners* oud Engelsch genomen, volgt meerder de leiding van de

(1) Het Eerste, van 1783.

(2) Het Tweede, van 1801.

uitdrukking of zelfs de gedachten: De *Idyllen* na *Theocritus* zijn naauwkeuriger, doch met die vrijheid gevolgd, die ik 't recht van den Dichter achte. Hetzelfde zij van *den Kerker* en *de Verovering* gezegd. De twee kleinigheden uit *Martiaal* en *Aufonius* verdienen hier nauwlijks gewag.

Van mijne enkele kleine Byschriften zal ik niets zeggen. De kennis der Geschiedenis, niet slechts onzes Vaderlands, maar in 't algemeen, in de Middeleeuwen, waar van zelfs die van later tijden afhangt, is tot nog (ik spreek niet van Geleerden die zich op dit vak toegelegd hebben, maar van het Publyk) zeer gebrekkig; op dat we niet zeggen, geheel vreemd en onbekend. Schrijvers zonder de minste kundigheid van het Leen- en Staatsrecht dier tijden, hebben alles in de Historie bedorven; alles verkeerd gezien en verkeerd moeten zien, en derhalve verkeerd voorgesteld; en de een den ander nageschreven: en er wierd een Herkulfische arbeid vereischt, om dit Deel der Geschiedenis, met betrekking alleen tot ons Vaderland, te zuiveren. Valsche voorstellingen van gebeurtenissen zijn oneindig schadelijker voor de waarheid dan opzettelijke verdichtfelen: en het is ongelooflijk hoe veel valsche begrippen (om van de *Schriveriusfen*, de *Douzaas*, enz. en de daar uit geput hebbende later geschichtschrijvers onzes Lands niet te spreken) de eenige zoo vermaarde, zoo algemeen gelezen en geroemde Robertson verspreid heeft. Er behoort zoo veel toe, om daden en gebeurtenissen wel te vatten! Het is niet genoeg, met de oprechtheid van een' eerlijken Dagmaarschrijver, te zeggen, dit is gebeurd. Men moet doordringen, tot de oorzaken, waarom het gebeurd is, tot de redenen, waarom men niet slechts zoo gehandeld, maar zich gerechtigd gevonden heeft, zoo te handelen. En daar toe behoort meer Rechtsgeleerdheid, en meer Oudheidkennis, dan mooglijk alle *moderne* Geschiedboekers met elkander, bezeten hebben. — Voor my,

van mijn vroegste Jeugd af bedacht om door eigen oogen te zien, en het my van God geschonken oordeel niet te onteeren, door het aan eenmaal aangenomen begrippen te onderwerpen; het moet niet verwonderen, zoo ik omtrent vele stukken der oude Geschiedenis anders denk dan gewoonlijk. Mijne alhier naar den leidraad van *Wagenaar* gegeven Lesfen in de Geschiedenis onzes Lands, hebben my sedert eenige jaren dit alles nog van nader by doen befchouwen, en eenmaal becroop my de trek, om uit deze Lesfen een korte beredeneerde Historie ten gebruik van mijn Landgenooten op te stellen. Doch de Voorwerpen, die mijn' geest bezig houden, zijn te menigvuldig, om nog dezen arbeid by den overigen last toe te voegen: en thands heb ik van het overschot des levens, dat God my op nieuw gespaard heeft, niets meer te verwachten. — Men passe het gezegde slechts toe op de twee Byschriften, waar dit toe behoort, en alle verwondering, die zy anders verwekken mochten, zal ophouden. — Omtrent mijne denkwijze nopens *Oldenbarnevelt* en *De Groot* verwijze ik mijnen Lezer tot de Aanteekening van mijn *Buitenleven*: waar meê, vertrouwd ik, ieder redelijk mensch zich zal kunnen vereenigen, immers, te vreden houden.

Velen hebben verlangd, ook de Dichtstukjens die tot mijne Uitbanning uit mijn Vaderland een byzondere betrekking hebben, te kennen. Ik geefze hier onder de algemeene betyting van **BUZONDERE STUKJENS**. — Wat zoude ik schroomen, by gematigde tijden, deze Gedenkstukjens mijner eerste droefheid onder 't oog mijner Landgenooten te brengen?

Wat mijne **FABELEN** betreft: ik heb er eene afzonderlijke Voorrede bygevoegd, waar toe ik my gedrage.

Weinig, mijne Lezers, dacht ik, U weder in een Voorrede aantefpreken. Het genoegen, van my langs dezen weg weder-

om voor een oogenblik als in mijn Vaderland te verplaatsen ,
is voor mijn hart te aandoenlijk om er op stil te staan. Laat
ik U derhalve alleenlijk mijn vroeger V A A R W E L hernieuwen ,
't geen de Algoede Hemel niet gewild heeft dat het laatste zou zijn.

B.

Sprokkelmaand
1804.

Kathlin.

GEZANG VAN OSSIAAN.

Gy, zuivre lichtstraal in het duister, dierbre, kom!
Keer van uw' nachtwaak, van de schrale hei, weërom!
De winden gonzen, met den weërgalm van de rotſen
Vereenigd, om u heen, de ontroerde baren klotsen
In 't rustloos golvend meir. 't Verglaasde pad der dood (1)
Dekt d'onbetrouwbre vliet, van 's hemels weërschijn rood.
De geesten, hupplend op de worstelende stormen,
Vertoonen zich by nacht in de akeligſte vormen!
Maar heeft de zangtoon dan geen lust, geen zoetheid in?
Kom, Toskars teedre telg, geliefde Zangerin,
Kom, stort' me uw blanke hand, in 't tokken van de snaren,
Op 't galmen van uw harp het leven weër in de aären.
Ach! 't is een watervliet die in zijn' ſtroom bezweek!
Malvine, ô vloeie uw zang als de afloop van een beek!

Ik hoore u uit den nacht van Selmaas duistre daken,
Van waar ge in eenzaamheid de nachten door blijft waken.
Wat, wat onthieldt ge uw' zang aan mijn bezwijkend hart,
Daar 't naar uw tonen ſmacht, in 't midden van zijn ſmart?
Als 't ruiſchen van een' ſtroom, die van den bergtop klatert,
Wiens weërgalm wijd en zijd van rots op rotſen ſchatert,

(1) Het ijs.

Den moeden jager streelt, wen hy 't gebergt begeeft,
En 't natbedaauwde hair hem aan de slapen kleeft;
Zoo is uw teedre stem, ô roem van Luthaas zangeren,
Voor 't hart van Osfaan. — Ik voel mijn borst bezwangeren!
Zy zwelt, zy rijst, zy klopt, van jeugdig Dichtrenvuur!
'k Zie op de stond te rug van 's levens morgenuur,
Mijn ziel te vroeg ontglipt! — Keer van uw' nachtwaak weder,
Gy, zuyvre straal van licht, en daal den heuvel neder!

Een vaartuig kwam ter reede aan Karmons donkren voet.
De masttop voerde een schild, besmeerd met sijplend bloed.
Een jongling bood zich aan, gedoscht in 't heldenwapen,
Maar helmloos, met het hair rondzwierende om de slapen,
Waar 't natbetrænd gelaat in wegschool voor 't gezicht.
Hy droeg, voor de oorlogspeer, een doorgebroken schicht.
De Koning (1) reikt hem straks den drinkhoorn der vergasting.
De Vreemdling zwijgt en drinkt. — Na hand- en bekertasting,
Diepzuchtend: «Kathmol ligt in eigen' hal vermoord.»
(Dus zegt hy, met een stem, die door de harten boort)
«Duthkarmor zag zijn spruit, en nam den vader 't leven.
»Ik was ter jacht: ik keer — hy had den geest gegeven,
»Ik had geen' vader meer, en de euveldader week.
»Geef, Koning, geef me uw hulp, dat ik den gruwel wreek!
»Ik wacht haar: 'k zoek by u geen werkloos mededogen!
»Uw glorie is een zon, die ieder straalt in de oogen!»

De Koning zag in 't rond naar 't luistrend Hieldental.
Wy rezen, elk om strijd, met juichend krijgsgeschal.
Maar wie is 't, die het schild ten optocht zal verheffen,
Daar elk in d'oorlogsnood den roem wenscht aan te treffen? —
De nanacht valt: wy gaan, en ieder, blij te moê,

(1) Fingal.

Trekt met de hoop in 't hart naar 't eenzaam geestbed toe,
Dat, als de hand des slaaps de sluimrende oogleên klemde,
Eens afgestorven' schim het Legerhoofd bestemde.
Wy slaan der dooden schild by 't mommlend lijtgebrom;
Tot driewerf roepen wij 't verstorven Geestendom,
En leggen 't hoofd ter rust. — Ik had het oog geloken,
En Tremmors achtbre schim kwam voor mijn nachtkoets spoken,
In rijzige gestalte als in der vaadren tijd.
Zijn leger stond, omwolkt, geordend tot den strijd,
En schuilde in dunne mist, met scheemring van geleden:
Ik zag ze in 't blaauwe staal, maar zonder voort te treden.
Ik luisterde ernstig toe, maar hoorde geen gerucht:
't Verschijnsel was niet meer, dan saamgedrongen lucht.

'k Vloog uit mijn sluimring op. Een fladdring uit het Zuiden
Blies door mijn zulzend hair, en schudde boom en kruiden.
De geest nam afscheid met dit ritslend bladgeruisch:
Ik grijp mijn' beuklaar aan. Ik hoor een nieuw gedruisch:
't Was Oskar, 't was mijn zoon. Hy meê, hy zag zijn Vaderen,
En 't jeugdig heldenbloed vloot zledend door zijne aderen!
« Niet anders dan de wind door 't schuim der golven snelt,
» Zoo sluive ik door de zee naar 's vijands krijgsgeweld,
» Mijn vader! 'k Ben gerust: ik zag der Helden schimmen.
» Ik zag ze, en zag mijn' roem gelijk de dagkim glimmen,
» Wanneer de ontwaakte zon in 't rijzend morgenuur
» Den hemel oplicht en de wolken zet in 't vuur.»

« Ja, Brannoos kleinzoon! ja! (dus sprak ik, vol verblijden)
» Maar Oskar zal alleen den vijand niet bestrijden.
» Ik-zelf, ik streef door zee naar Klutaas boschrijk oord.
» Kom, toonen we ons, mijn zoon, door de eigen drift gespoord!
» Den arenden gelijk, die 't zelfde nest begeven,

» Wanneer ze in floute vlucht de winden tegenstreven,
» En 't halve hemelruim vervullen met hun zwang! »

Wy hijsfen 't zeil in top. De hooge stevenstang
Toont op de golf mijn schild aan twee paar oorlogsbarken,
Aan wie ik 't zeefpoor baan met uitgefpannen vlerken,
Het oog gevestigd op de zeeftar, die ons leidt.
Vier dagen zworven wy in diepe onzekerheid.
Nu deed zich Lumon op, met blaauwe mist omtoegen,
Waarin zich 't stormig woud bedekt hield voor onze oogen,
Door flaauwen zonneftaal flechts nu en dan verlicht,
Maar 't fchuimend ftroomgebruifch verried het aan 't gezicht.

Een vlakke, van rondom in heuvels opgefloten,
Loopt kronklend langs den ftroom, ten bergtop afgevloten.
Hier, onder 't bladgeruifch der eiken, ftond het hof
Der Koningen van ouds, cer 't wreevle lot hen trof.
Thands hadden ftilte en fhrik, fints onnadenkbre dagen,
In Rathkols grazig veld hunn' zetel neêrgeflogen,
Want de afkomst van 't geflacht dier helden was niet meer,
En 't aangename dal verwelkte zonder heer.
Hier vond Duthkarmor zich met menigte van fchepen,
Door 't onweêr, dat hem dreigde, in de open baai benepen.
De zeeftar had het hoofd ten wolken ingehaald,
En 't moedig watervolk in hunnen tocht bepaald.
Wat kon hy? 't Was een dwang, de zeilen hier te ontbinden,
En 't noodlot gunde ons thands, den booswicht hier te vinden.
Wy kwamen. 'k Deed den Bard hem dagen tot den flag.
Duthkarmor hoort den bode, en antwoordt met een' lach!
Zijn ziel was als een vuur; een vuurvlam, hel in 't duifter,
Maar, die door zwarte rook bezwalkt wordt in heur' luifter:
Zijn arm was dapper, en zijn boezem vol van moed;
Maar zwart zijne euveldaân, en honend voor zijn bloed.

De nacht viel aaklig neêr met dof en dompig weder.
Wy zaten by de vlam der brandende eiken neder.
De schoone Kathlin stond van verre, by den gloed,
En 'k speurde op zijn gelaat de worstling van 't gemoed.
De wisling van zijn kleur op voorhoofd, mond en kaken,
Vertoonde een' killen schrik by diepverholen blaken,
En wandelde af en aan op 't jeugdig aangezicht,
Als over 't neevlig veld een zwevend flikkerlicht.
Zijn lokken zweefden op den wind van Rathkols rotfen.
Ik schuwde, 's jonglings wee door schampre taal te trotsen;
'k Beval den Legerzang. — De Barden hieven aan,
Maar Kathin bleef ontroerd en onbeweeglijk staa.

« Ga, Oskar (zeide ik toen), neem gij het Veldheerteeken!
»Wijk gij naar de eenzaamheid: de voornacht is verstreken!
»Pleeg, in uw nachtrust, met der helden schimmen raad,
»En klink het oorlogschild by d'eersten dageraad!
»Op morgen zult gy 't heir, als Morvens Vorst, bevelen,
»En leiden 't tot den slag; en ik — uw glorie deelen.
»'k Zal van dees hooge rots mijn' wakkren Oskar zien,
»In 't midden van 't gevecht den oorlogskans gebien,
»En zweven door 't gevaar, als schrikbre geeftendrommen
»In stormen, die ze ontslaan en om zich heen doen brommen.
»Ga henen! 'k Wend mijn oog niet rugwaart naar 't voorheen!
»'k Wacht alles van uw' moed, en van uw' moed alleen.
»Nooit zult ge uws Vaders wensch, nooit Fingals hoop verraden.
»Doch de afgeloopen tijd was rijk in groote daden,
»Gelijk de zeeman 't oog naar 't meirgestarnte richt,
»Zoo zweve u Tremmors roem, uw Grootvaâr, voor 't gezicht!

»'t Ontruste Karacha had Karmals volk zien landen.
»Het was een golvend meir op de overstelpde stranden,

»En 't grijze Bardental geleek aan 't blanke schuim,
»Dat aan der golven spits voor uit streeft over 't ruim.
»Zy bliezen vlam en krijg uit gloeiendrollende oogen,
»En met hun was een zoon van Lodaas nachtvermogen,
»Wiens stem de geeften van hun wolken riep en dwong,
»Wen hy op gruwren toon zijn tooverliedren zong:
»Hy woonde op Lochlins kust, in 't ongenaakbre midden
»Eens bladerloozen wouds, dat Loda aan doet bidden.
»Vijf steenen heffen 't hoofd, en 't ruifchend stroomnat spoelt
»Naby 't onzachtlijk oord, dat 's afgods invloed voelt.
»Vaak daagde hy den wind-, en lucht- en hemelspoken,
»Wanneer de onthulde maan in wolken lag gedoken:
»De dooden hoorden, en verſchenen op zijn last,
»En voerden krijg voor hem, — en 's vijands val stond vast!

»Doch Tremmors dappre ziel werd moedloos noch verlegen:
»Hy streefde aan 't hoofd des heirs den Wonderwerker tegen.
»'t Was donker. Lodaas zoon trok aan in 't diepst der nacht.
»(Vermeette! maar gy vindt geen weerlooze offerſlacht!)
»Een Koningstreffen (1) rees in 't midden van het duister;
»Maar 't was geen stormgeweld, maar zuizend vlerkgefluster
»Van Zomerwinden, zich bejeegnende op het meir.
»De wakkre Trathal streed in zwartomboord geweer,
»En scheen een morgenſtar, die flikkert uit de baren.
»Zijn vader week voor hem — hy had geen' roem te gaaren!
»De vijand zwichtte en vlood, en Morven was behoed,
»Ja, de afgeloopen tijd was rijk in heldenmoed!»

De morgen brak nu voort, maar van een wolk omgeven,
Wanneer men van 't geberg' den vijand aan zag streven.

(1) Een algemeene slag; geen ſchermtuſſeling waar in de Vorsten geen deel namen.

De strijd ging aan, gelijk het buldren van d'orkaan,
Wen hy op 't wareldmeir de golven op doet staan.
Zie beide Koningen! — Ik zie hen zich bejegenen
Ter zij' van gindschen Olm. — Ik zie het vonken regenen!
Het oog verliest zich in de splittring van het staal,
Door 't splittrend staal gebeukt, of krijschende op 't metaal
Der schilden. 't Is aldus dat donders samenhorten
En uit hun zwangre buik den bliksem nederstorten.
Het dal weërgalmt er van, het weërlicht breekt door 't zwerk,
En, 't onweër schiet zich af op strandabeel en berk.
Duthkarmor stort in 't bloed, mijn zoon heeft overwonnen!
't Was Fingals bloed, Malvine, en zou hy zwichten konnen?

Maar Kathlins voetstap was op 't slagveld niet gezien;
Doch peinzende en ontroerd, met sidderende kniën,
Stond hy aan d'oeverrand, waar Rathkols watervlieten
Vereenigd met den stroom, door 't moslig steengruis schieten.
De treurige Cypres beschaâuwde 't bukkend hoofd,
En strooide 't graauwend loof, door 't windtjen weggeroofd.
Zijne omgekeerde speer, die in zijn vingers beefde,
Roerde onbemerkt den stroom, die langs de boorden streefde.
Maar Oskar naderde, de degen in de scheê,
En bracht de teekens van Duntharmoos sneuven meê:
Zijn pantser, rood bevekt, zijn' helm met arendsveêren,
Zijn beuklaar, gants doorkliefd, en afgebroken speeren.
Hy legt ze voor den vreemde: « Uws vaders vijand viel,
» (Dus sprak hy): 't geestenrijk ontving zijn dappre ziel.
» De roem hoort Morven, u het voordeel van dees zegen!
» Maar waarom, Kluthaas vorst, dus zwijgende en verlegen?
» Wat oorzaak werkt op u dien voortduur van de smart?»

« De Wanhoop, Brannoos telg, is meester van mijn hart!
» Zie Kathmols wapendosch: — mijn' vader ligt verflagen,

»Aanvaard hem , 'k leg hem af , om nimmer weêr te dragen.
»Ga ! hang dees Oorlogspraal in Selmaas koningshal ,
»Dat ze u herroepc aan haar , die dit besterven zal ! »
't Ontgespte harnas valt : de malien ontblootten
Een blanke Maagdenborst , waar langs de tranen vloten.
't Was Kathmols Dochter-zelv. Duthkarmor zag haar schoon ,
Ontvlamde , en werd versmaad , en wrokkende om den hoon ,
Stort 's nachts op Kluthaas wal. De Grijsaart trekt hem tegen ,
Maar valt , in wederstand van 's jonglings zwaard doorregen.
Hy rooft de schoone en juicht ! zy steekt zich in 't geweer ,
En vliedt , heur' stam getrouw , en ongekrenkt aan de eer.

Dan ach ! haar boezem zucht : heur hart bemint den roover ,
Zy wapende ons ter wraak ; hy viel : wat blijft haar over ?
Zy sterft , en voert in 't graf den weedom die haar doodt ,
En Lumon bergt heur lijk in 's aardrijks kalmen schoot.
Sulmallaas voetstap plach in Rathkols sombre dalen
Om 't eenzaam Maagdegraf weemoedig rond te dwalen ;
Zy hief den Lijkzang aan voor de eedle Koningsfpruit ,
En roerde 't teêr gemoed door 't sleepend harpgeluid.

Kom , Toskars dierbre telg ! keer van uw' nachtwaak weder ,
Gy , zuivre straal van licht ! ô daal den heuvel neder !

1803.

Komala.

GEZANG VAN OSSIAAN.

BEURTZA NG.

DERZAGRENA.

De jacht heeft uit. 't Wordt laat ! — Op Ardun geen gefchal ,
Dan 't bulderend gebruisch van stroom en waterval !

Kom, Mornis dochter, kom, laat Kronaas oevers varen,
Leg hier uw' jachtboog neêr, en stem de cymbelfnaren:
Begroet den avond met een vrolijk welkomlied!

MELILKOMA.

De nacht valt plotslings neêr, mijn zuster! verg het niet.
Een sombre scheemring graauwt in 't holle van de dalen.
Ik zag aan kronaas vliet een' schuwen reebok dwalen:
Het scheen me een hoop van mosch by 't slaauwe twijfellicht,
Maar ijlings nam 't een' sprong en vloog my uit 't gezicht.
Een aaklig dwaallicht zweefde om zijn getakte hoornen;
En 't warend Geestendom gaf teekens van vertoornen:
Ik zag ze op 't drijvend zwerk, in 't aanschijn bloedig rood.

DERZAGRENA.

Ach! dit zijn teekenen van Koning Fingals dood.
Gewis heeft Karakal (1) de zege weggedragen,
En dappre Fingal ligt door overmacht verflagen,
Komala! kom van uit uw grot! kom, Zarnoos spruit!
Kom! stort vrij tranen, kom, ô reddinglooze bruid!
Waar vindt ge heil op aard, waar troost, na Fingals sneuvelen!
Hy viel; zijn geest zweeft om, en waart langs onze heuvelen!
Rampzaalge, neen vertoef! wat zeg, wat roepe ik, ach!
Blijf eeuwig (mocht gy 't slechts!) onkundig van dien slag!

MELILKOMA.

Daar zit Komala, in vertwijfling neêrgezeggen!
De jachtstoet, aan heur zijde in 't mollig gras gelegen,

(1) Keizer Karakalla, by de oude Schotten KARAKOL genoemd.

Snuift, de ooren schuddende, naar 't koelend windtjen rond.
Haar handpalm ondersteunt het voorhoofd, glanzend blond.
De bergwind dartelt met de goudgelijke vlechten.
Men ziet haar 't blaauwend oog op 't verre strandpad hechten,
Van waarze, in rustlooze angst, den krijgsheld wederwacht!
Waar zijt ge, ô Fingal? waar, waar blijft gy? keer, 't is nacht!

KOMALA.

ô Helder Spiegelend nat, dat langs de heuvels kronkelt,
Wat rolt ge uw' stroom in bloed? — Of ging de slag reeds aan,
En ligt de Vorst geveld? — Rijs schichtig, bleeke Maan,
En toon my waar zijn helm in 't scheemrend duister vonkelt?
Of liever, laat de bliksemfchicht,
Die op het pad der nacht der vaadren schimmen licht,
My dwars door schrik en dood naar 't bloedig lijk geleien!
Helaas! waar berg ik my, verloren Gemalin!
Wie redt me en geeft my lucht in mijn wanhoopig schreien!
Wie redt my van my-zelv! wie van Hidallans min! —

Neen, nimmer zien mijn starende oogen
Hem midden in 't geweer uitschittren onder 't heir,
Als de aanbraak van den dag aan de overwolkte bogen,
Wanneer een regenvlaag de kimmen heeft betoogen,
En 't nachtverdrijvend licht zich opheft boven 't meir.

HIDALLAN.

Gy, nevel die op 't mistig Krona woont,
ô Dek het pad, dat Fingals voetstap toont!
Verberg het spoor des helds, dat ik hem moog vergeten!
De band van Morvens Legermacht,
Die duizende in den strijd vereende, is losgereten,

En de arm der zege ligt verkracht. —
Zijn ramm'lend staal hield op te klinken!
Geen benden gaadren zich om 't blinken
Van de altijd zeegrijke oorlogspeer!
O Karun, rol uw heldre baren
In 't bloed, in 't rokend bloed van Morvens Legerfcharen!
Het hoofd der helden leeft niet meer.

KOMALA.

Wie viel aan Karuns holle boorden,
Gy, stem, die door het duister dringt?
Zeg, was zijn schedel blank gelijk de sneeuw van 't Noorden,
Of, gloeiende, als de boog die in de wolken blinkt?
Zeg, kronkelde zijn hair in goudgelijke lokken,
Of hong het, als van daauw doortrokken,
Langs nek en slapen sierloos neêr?
Zeg, was hy in des oorlogs woede
Als 't licht van 's blikfems schrikbre roede
Ontzachtlijk in het krijgsgeweer?
Of vlood hy als de schuchtre hinden,
Ontbloot van oorlogsmoed en eer?

HIDALLAN.

O Mocht ik zijn gellefde vinden,
Daar ze op heur' blanken arm zich neêrvlijt op de rots;
Met overhellend hoofd en roodbekretene oogen:
Het hemelschoon gelaat op de elpen borst gebogen,
En half bedekt in 't hair, dat afsteekt op zijn' blos!
Blaas, koeltjen, blaas met dubbel pogen,
En hef die lokken op, dat haar mijn oog aanschouw'!

Ontdek die blanke borst aan mijn verlangende oogen !
Dat hemelschoon gelaat, nog schooner door den rouw !

KOMALA.

Gy, Hoofd der jammerboôn ! ligt Komhals zoon verflagen ? —
De donder ratelt op den heuvel ! 't weêrlicht snelt
Op gloënde vlerken neêr ! wat kan my thands verflagen !
De onschatbre Fingal is geveld ! —
Zeg, zeg my, Hoofd der jammerboden ,
Is hy voor wie de helden vloten,
Is Fingal..? Zeg my, wat gy meldt !

HIDALLAN.

De benden zijn verstrooid en wijken ;
'k Zag Fingal....

KOMALA.

Zwijg, hy is geweest !

HIDALLAN.

'k Zag Morvens Legermacht bezwijken.

KOMALA.

Genoeg ! verhaal my niets : het krijgshoofd gaf den geest !
't Verderf — ô hoort my , Heldenzielen ,
Die op de wolken zweeft , indien gy iets vermoogt !
't Verderf vervolg' hem op de hielen ,
Die thands op de overwinning boogt !
Wat ijslijk , gruwzaam is , ontzetbaar ,
Vervolge u , waarge u keert , verteere , en delge u uit ,

Gy, Koning van 't Heelal! (1) één maagdelijke spruit
Weene op uw eenzaam graf — ontroostbaar en onredbaar!
Dat ze, als Komala, lijde in d'opgang van haar jeugd,
En vloek schreeuwde over 't licht en over 's levens vreugd!

* * *

Hidallan! waarom my dit doodlijk nienws ontdekt?
'k Had mooglijk nog een' wijl mijn vlotte hoop gerekt;
'k Had nog een korte poos zijn weérkomst wachten mogen;
My mooglijk zijn gestalte op gindsche rots verbeeld:
Een boomtrunk had my licht een oogentblik bedrogen;
De wind mijn luistrend oor, als met zijn stem, gestreeld!

* * *

ô Ware ik meé aan Karuns boorden!
ô Mocht in 't midden der vermoorden,
Mijn heete tranenvloed op zijn verbleekte kaak
Afbigglen, tot mijn oog den vloekbren dag verzaak'!

HIDALLAN.

't Is niet waar Karuns golven bruizen,
Dat Fingals Vorstlijk ligchaam ligt.
Waar Arduns spichte dennen zulzen,
Daar wordt hem 't Heldengraf gesticht.
Zie op hem neder van de kimmen,
Gy zilverbleeke Maan, zie neêr!
Schijn! dat z'jn heldenborst in 't minlijkst oog moog glimmen!
Het Hoofd, het roemrijk Hoofd der helden leeft niet meer!

KOMALA.

Houdt stand, gy die hem 't graf gaat delven,
(1) Dus noemden zy den Keizer.

Tot ik den held aanschouwe, om wien mijn ziel verfmacht. —
Helaas! hy liet me alleen in 't woest vermaak der jacht,
En hy, hy vloog ten strijd, niet duchtend voor zich-zelfen!
Ach! hy bestemde 't uur van 't heuchlijk wederzien! —
Keer, Fingal, laat me uw' mond den groet der welkomst biën!

Wat hebt ge my zijn lot verborgen,
Gy, grijze Grotbewoner, spreek!
Gy zaagt by d'aanblik van den morgen
Den Held alreeds bebloed en bleek.
Waar, waarom hebt gy 't my verborgen?
Gy Wichlaar, gy trouwlooze, spreek!

MELILKOMA.

Wat hoor ik ruifchen door 't gebladert?
Wat glinstert daar in 't dal? Wat meldt die tred my aan;
Die met de drift eens bergstrooms nadert,
Wanneer zijn steigrend nat te rug glanst van de maan?

KOMALA.

Wie is 't, dan 't Hoofd der Dwingelanden,
Wiens zwaard d'omwolkten Fingal trof?
Bestier, ô Fingals schim, de jachtboog in mijn handen,
En ploff' hy, als een ree, in 't stof. —
Neen, 't is de geest des Helds, omstuwd van heldenzielen,
Die met hem in de slachting vielen.
ô Schim van mijn' Geliefde! ô zeg my, wat gy wilt?
Wat kooft ge in de aakligste oogenblikken
Een hart verheugen en verschrikken,
Dat stervend, voor uw' aanblik trilt?

FINGAL.

Heft, heft den zangtoon op , gy Barden!
Heft aan van Karuns krijg ! De Vorst der aarde vliedt ,
Gelijk een onweersbui die beuken rijt aan flarden ,
Voor d'adem van den wind langs woud en heuveln schiet ;
Hy vliedt langs de ingenomen velden
Voor d'arm van Morvens Oorlogshelden ,
En wijkt naar eigen grondgebied !

Maar hoorde ik daar een stem of 't zachte windgefluister
Van 't avondkoeltj' in 't ritslend bosch? —
Is 't Arduns Jageres , die op my wacht in 't duister ?
Geliefde ! ô antwoord my ; zie neder van de rots !

KOMALA.

Beminlijk aanschijn mijns beminden !
Ach ! voer my in den schoot der rust !

FINGAL.

Kom , kom haar in mijne armen vinden ,
Aanminnige , al mijns levens lust !
Het onweêr week , de zon keert weder ,
Daal tot my van de bergrots neder ,
En 'k voere u in den schoot der rust.

KOMALA.

Kan 't zijn ! ik heb hem weêr ! hy keerde met den zegen !
ô Hemel ! 'k druk die hand , die nooit dan roem bevocht !

Maar zet me een' oogwenk neêr — mijn hart eischt ademtocht,
Ik wankel — 'k kan niet meer! — Ik heb hem weêrgekregen!
Mijn zinnen zijn bedwelmd. — Gy, kroost van Morni, ach!
Versterkt my! roert de harp, dat ik herleven mag.

DERZAGRENA.

Kom tot het Feest van uw Gellefde
Op Arduns heuvelrijken top:
Het feestvuur stijgt ten hemel op!
Zie 't wild, dat uw Komala griefde!
Kom, Morvens Koning, kom ten feest:
Komala wacht op u, heur jachtboog ligt ontpesd!
Heft aan van Karuns krijg, gy Zelmaas harpenaren,
En streelt 't aandoenlijk hart van mijn geliefde Bruid!
Ik wissel voor haar disch de strenge krijgsgevaren;
Wischt gy in 't teêr gemoed die schrikbre ontroering uit!

DE BARDEN.

Stroom, Karun, stroom met welbehagen
Langs dit van dwang bevrijde dal.
De Roomsche Krijgers zijn geslagen!
De trots des Dwinglands kwam ten val!
Geen hoef van briefschende Oorlogspaarden
Vertrapt het bloeiend veld, op 't wappren der banier!
De bliksem hunner krijgsstandaarden
Voert zijn verwoesting verr' van hier!
De morgen zal thands vredig blinken,
De nacht verheugd op 't aardrijk zinken,
De jacht langs hei en heuvels klinken;
De schilden hangen aan den wand!

Thands gaan wy over 's warelds plasfen
Den vijand onzes stams verrasfen,
In Lochlins bloed de handen wasfchen,
En voeren Morvens naam aan 't afgelegenst strand!
Stroom, Karun, stroom met welbehagen!
De Roomsche hoogmoed ligt verflagen!
De schrik der volken ligt vermand!

MELILKOMA.

Daalt, nevels, van het zwerk — gy, zilvren maanlichtstralen!
Beurt, beurt heur ziel omhoog! de onfschatbre geeft den geest!
Daar ligt ze in 't jongfte zweet, beroofd van ademen,
Haar matte borst bezweek — Komala! — ze is geweest!

FINGAL.

Komala! Zarnoos telg! verscheiden!
Gy, voorwerp van mijn liefde, en al mijn lust op aard!
ô Toon me uw lief gelaat by avond op de heiden,
Wanneer ge in donkre mist om Fingals heuven waart!

HIDALLAN.

Hoe! Arduns Jageres heeft de oogen dan gefloten?
Ach! waarom heeft mijn mond haar teedre ziel ontroerd!
Mijne oogen fchreit, ô fchreit! ik heb haar 't hart doorfloten,
Ik-zelf haar in den dood gevoerd!

FINGAL.

Ga, Jongling! wijk uit Fingals oogen! —

Gy, die zijn vriendschap hebt bedrogen,
Daar is voor U geen deel aan Fingals feestdich meer!
Gy zult door 't steil gebergt mijn jacht niet meer verzellen,
Uw boog mijn hinden niet meer vellen!
Mijn vijand zal voortaan niet vallen voor uw speer!

Gy, laat my nog voor 't laatst haar maagdelijk schoon beschouwen,
Haar kaken uit mijn oog bedauwen!
Helaas! daar ligt zy neer met eeuwigbleeken mond!
Het noodlot heef haar oog voor eeuwig toegeloken!
De jachtpijl in haar hand, ligt onder haar gebroken!
Het windtjen beurt heur hair al golvend van den grond!

Zingt Zarnoos spruit ter eer', en voeren lucht en winden
Haar' naam door 's hemels welving rond!
En, harpen, kunt ge een' weg naar 't bloedend harte vinden,
ô Zalft mijne ongeneesbre wond.

DE BARDEN.

Zie duizend luchtverhevelingen (1)
Zich vormen over 't schoon, aanminnig Maagdelijk lijk!
Zich rond om 't neevlig wolkjen dringen,
Dat de afgescheiden ziel vereenigt met hun rijk.
Zie de achtbre Geesten van haar Vaderen
De aanminnige in heur opvaart naderen!

(1) De Geesten der verstorvenen.

Zie Zarnoos duistren blik met statige ernst vervuld!
Fidallans rollende oogen branden!
De schoone reikt de blanke handen,
Het hoofd in donkre mist gehuld.
Wanneer, ô geest, te vroeg verscheiden!
Vernemen we uwe stem in 't loeien van den wind?
De Maagden zoeken u langs de uitgestrekte heiden,
Maar niemand, die u wedervindt!
Somwijlen zult ge in zoete droomen,
Onzichtbaar voor heur sponden komen,
En storten vrede en rust in 't zuchtend Maagdenhart;
Uw stem zal lieflijk in haar ooren,
Zal lieflijk door haar boezems boren,
En fussen de onverheerbare smart.

Zie duizend luchtverhevelingen
Zich rond om 't neevlig wolkjen dringen,
Dat de afgescheiden ziel aan 't Geestenrijk vereent!
Zy rijst op zilvren maanlichtstralen,
En laat een' wenk van deernis dalen,
Op al wat heur verlies beweent!
1803.

Oina.

GEZANG VAN OSSIAAN.

Gelijk by sombre lucht, met wolk by wolk doorfueden,
Een heldre zonnestraal voorby zweeft over 't veld;
Zoo zweven door mijn' geest de schimmen van 't voorleden,
Wanneer de donkre nacht heur slepende uren telt.

Dan, als der Barden Choren zwijgen,
De harp in Zelmaas hal geen luistrend oor meer trekt,
Dan schijnt me als uit mijn borst een zangstem op te stijgen,
Die tot my roept in 't hart, en 't uit de sluimring wekt.
Die stem hernieuwt me een' tijd, reeds lang in 't niet bedolven:
Hy schemert voor mijn oog met duizend heldendaan!
Zy tuimlen voor my heen als wentelende golven,
En 'k grijp ze in dees heur vlucht, met zielsverrukking aan.
Dan zwelt, dan rijst mijn borst, ik grijp de ontstelde koorden,
Mijn zangdrift stort zich uit:
Zy vliet, als Luthaas stroom langs haar begraasde boorden,
En streelt, als 't veldmuzyk dat langs heure oevers stuit.
Hoe galmen, Lutha, rots en baren,
Wanneer Malvinaas blanke hand
Gevoelens tokkelt uit de snaren,
Aan niets dat menschlijk heet, verwant! —
Maar, gy, ó zonnestraal by akelige dampen,
Die door de somberheid van 't treurigst harte dringt!
Gy die mijn' boezem zalfst in 't nijpen van de rampeñ,
Malvine! ó leen het oor aan 't geen uw Stamheer zingt.
Kom, zangrig kroost eens helds, zoo groot in 't oorelogen!
Mijn eenigst overschot alleen!
Ik roep voor mijn verduisterde oogen
Een' dag van glans te rug uit d'afgrond van 't voorheen.

Vorst Fingal heerschte, en ik, omkruld met blonde hairen,
Stond op de stevenplecht de Noordstar aan te staren;
Mijn Krijgsboot hield den boeg naar Fuurfads kust gewend,
En sloof op d'aam des winds door 't golvend Element.
De Koning had my tot Melorchols hulp gezonden,
Van vijanden omringd die naar zijn leven stonden,
Zijn hulp behoefdig, en zijn Gastvriend van weleer.

Ik streek in Kolkoils baai mijn blanke zellen neêr ,
En zond den Vorst (1) het zwaard dat Fingal had gedragen.
Zijn oog herkende 't Istraks, zijn blijdschap was vollagen!
Hy kwam, en greep mijn hand, en drukte ze aan zijn borst.
»Veracht dan 't Heldenvolk geen' ongelukkig' vorst!
»(Dus sprak hy, daar de rouw de tranen perste uit de oogen)
»Sardronloos strijdbaar Hoofd, geweldig in vermogen, (2)
»Zag mijn geliefde Telg, Oïna; vond haar schoon,
»En vroeg ze my ten Echt, maar doelende op mijn kroon.
»Ik weigerde, om den haat, die tuschen beide stammen
»Bestond, en 'k duchtte een' zoon, die op mijn rijk mocht vlammen.
»Hy viel in Fuurfods grens, en sloeg mijn Legermacht.
»Maar gy, ô Heldenkroost, wat heeft u hier gebracht?»

'k Verschijn (dus antwoordde ik) hier geenzins aan uw kusten,
Om d'oorlog aan te zien, en daar men strijdt, te rusten.
Vorst Fingal houdt uw' naam en gullen vriendendisch,
ô Gastheer van zijn jeugd, in zijn gedachtenis.
Die Krijgsheld vliegt in my, den afsprong van zijn lenden,
Tot bijstand van zijn' vriend met dees zijn dappre benden.
Uw oog was niet omwolkt, wen gy den held ontvingt;
Uw feesthal galmde een vreugd die uit het hart ontspringt.
De erkentnis zal voor u mijn' arm, mijn zwaard, verheffen,
En mooglijk, wil 't het lot, uws vijands schedel treffen.
Ons hart vergeet geen' vriend in 't nijpen van den nood,
En voor d'oprechten wil is de afstand nooit te groot.

«Gy, stouten Tremmors spruit! sprak Fuurfods Vorst, ver-
(wonderd,
»Uw taal is als de stem die uit de wolken dondert!

(1) Melorchol.

(2) Tonthormo.

- »Ach! menig een genoot de vreugde van mijn' disch ,
- »Maar niemand meer die weet , wie vorst Melorchol is!
- »'k Zag , dagen achter een , naar 't draaien van de winden.
- »Maar nergens was op zee een troostrijk zeil te vinden ,
- »Doch thans weërgalmt mijn hal van 't klettren van het staal ,
- »En van geen dischgeruis of schaatrend feestonthaal.
- »Maar treë mijn woning in , gy , waardig kroost der helden !
- »De sluier van de nacht verspreidt zich op de velden.
- »Treë toe , en hoor den zang van mijn geliefde spruit !»

Ik ging , en werd vergast op 't streelendst maatgeluid.
Oinaas blanke hand , die over 't speeltuig zweefde ,
Gaf elke snaar een ziel , die in de tonen leefde.
Het was heur eigen ramp , die ze uit de harpsnaar toog.
Ik zag haar zwijgende aan met onbeweeglijk oog.
Aantreklijk was het hare , in 't blonde haar gedoken ,
En glinsterde als een star door 't onweër heen gebroken !
De zeeman ziet ze om hoog , en juicht in 't lieflijk licht !
Een traan van weemoed dreef door 't minlijk aangezicht.

't Werd helder , en ik trok naar Tormuls woeste stroomen ,
Om met den morgenstond den vijand op te komen.
Zijn benden vloeiden saam op 't daavren van zijn schild.
Wy streden. Welk een bloed aan wederzij' gespild !
't Was niet dan één gevecht van d'een tot d'andren vleugel !
Eén woede en razerny die breidel had noch teugel !
Ik trof Tonthormo in de mengling aan : 'k hou stand :
Wy strijden : 't lemmer vliegt in splinters uit zijn hand :
Ik grijp hem : 'k voer den held in ketenen gesloten
Melorchol in zijn hof voor 't oog der feestgenooten.
Oina smolt ons 't hart door de eêlste melody ,
Tonthormo zag ze en bloosde , en wendde 'toog ter zij'.

« ð Zoon van Fingal (sprak Melorchol), zijner waardig!

- »k Ben alles u verplicht; mijn hart is edelaardig:
- »Gy zult niet van my gaan dan met een waardig loon.
- »Oina kooft u toe met de erfchap van mijn kroon!
- »Ik schenk ze u! Moog haar min uw ziel gelukkig maken!
- »De hare zal voor u uit dankbre erkentnis blaken.
- »Zy zal, verlieze ik haar, by Fingals edel kroost
- »Veracht zijn noch gefmaad; zie daar heurs vaders troost!»

't Was nacht. Ik lag ter rust. Mijn halfgeloken oogen
Bezweken van den slaap, met heel mijn denkvermogen.
Een zachte en tedre galm verraste my het oor!

't Was als 't gezuif der koelte in mijn bedwelmd gehoor,
Die spelende over 't veld om bloem en distel wispelt,
En eindlijk zich verheft en door de hagen lispelt.

't Was Fuurfads Koningstelig, zy hief dees nachtzang aan;
(Zy wist het, dat mijn ziel geen' maatgang kon weêrstaan!)

« Wie (zong zy) toont zijn hoofd van uit de strandrotsdennen,

- »En ziet naar d'ijfbre mist, die opsteigt uit het meir?
- »Zijn lokken, 't git gelijk der zwarte ravenpennen,
- »Zijn drijvende op den wind en golven op en neêr.
- »Zijn voetstap is vol ernst, als door den rouw gebonden!
- »De traan bezwaart hem 't oog, gezwollen door de smart:
- »Zijn mannelijke borst lijdt van onzichtbre wonden,
- »En hijgt en wordt gefchokt van 't rustloos hijgend hart!
- »Verlaat my, 'k ben hier vreemd; vervreemd van bloed en magen;
- »Van Koningsbloed omringd, verteere ik toch in pijn.
- »Ach, waarom moet het kroost de schuld der vaadren dragen,
- »En boeten 't met het hart, zoo zy vijandig zijn!
- »Tonthormo! voorwerp van de tederste aller liefde!» —

griefde,

Hier zweeg ze en bleef verftomd! — Een zucht die 't hart door-

Voleindde 't geen zy zweeg. — ô Teedre Zangerin,
Dus riep ik, spreek! vaar voort! en houd uw hart niet in:
't Gellacht van Tremmor rooft geen weereeloze vrouwen.
Gy zult door 't woefte meir geen verre kust aanschouwen!
Niet wandlen aan een strand waar ge alle troost ontbeert!
Volfchoone, ô vrees dit niet waar Fingal triomfeert!
Mijn boezem voelt een stem, die nimmermeer zal smoren;
Die leert me, in 't ongeval des droeven klacht te hooren.
Ga, teedre Zangeres, geen braafheid toont zich wreed.
Tonthormo zal aan 't strand niet worstlen met zijn leed!

Ik wacht den ochtend af en ga den Koning vinden.
«Gy hebt me uw woord verpleegd, ik koom om 't weër te ontbinden,
»Ja, Fuurfads Koning! ja! ik sta uw dochter af!
»Mijn hart gevoelt den prijs van 't geen me uw goedheid gaf!
»Maar waarom, dierbre Vorst, zoudt gy Tonthormo haten?
»Ontzachtlijk munt hy uit in de ijzren harnasplaten.
»Hy is van koningsbloed en 't uwe niet onwaard.
»Uw Vaadren streden, ja, maar 't onweër is bedaard!
»Hun schimmen zweven saam op 't licht der zonnestralen,
»En reiken zich de kelk in Lodaas hemelzalen!
»Rechtſchapeu Heldenteelt, vergeet hun razerny!
»De storm heeft uitgewoed en 't onweër is voorbij!»

1805.

Kroma.

GEZANG VAN OSSIAAN.

Ja, 't was de stem van mijn' Gelliefde!
Ach! zelden komt me uw stem in droomgezichten voor,

ô Oskar ! Lieflijk zuist ze in mijn bedwelmd gehoor,
En weërgalmt in het hart, dat ge eens voor eeuwig griede.

Ontluit uw Wolkenzalen, kom,

ô Toskars Vaadrenstoet, ontzachlijk Geestendom,
Bonst, bonst uw poorten los! ontluit uw neveldeuren!

Malvina nadert u — zy strekt haar handen uit

Naar 't tot haar roepend stemgeluid.

Het huppelt in heur borst om zich aan de aard te ontscheuren.

Wat kwaamt ge, ô schemerdamp van 't ongenaakbaar meir,

Op mijne legerstede neêr!

Het ruifchen van uw vlerk bewoog de popelboomen,

En 't nachtgezicht verdween met sluimering en droomen;

Maar 'k zag mijn dierbre nog wanneer zijn neevlig kleed

Zich uitspreide op den wind. Een zoom van zonneglanfen

Omboordde 't met een' gloed als 't goud der hemeltraufen,

Wen 't morgenlicht te voorschijn treedt.

Ja, 't was uw stem, ô mijn Geliefde!

Uw stem was 't, die my 't hart doorfneed.

Daar woont gy, in dit teder harte,

Dat eindloos naar u hijgt, ô zoon van Ossiaan!

Met elken straal van 't Oost verrijst de zucht der smarte;

Met elken avonddrop valt de onverdroogbre traan!

'k Was aan uw zij', ô roem der helden,

Een mayplant, rijk van schittrend loof:

Uw dood strooide als een storm, mijn takken langs de velden

En gaf mijn groenend hoofd aan 't vuig gewormt' ten roof.

De Lente keerde, en bracht den regen,

Den vruchtbren regen, weêr op 't kruid:

Mijn loovrenkroon in 't stof gezegen,

Bot in geen frische scheutjens uit.

De Maagden zagen my met ongevlochten hairen,

En zwijgend smoren in verdriet.
Zij tokkelden de vreugdefnaren ,
Maar 't trof Malvinaas harte niet,
De tranen stroomden langs mijn wangen ;
Zy zagen ze op mijn boezem hangen ,
En riepen : Waartoe zoo bedrukt ?
Al was hy als het staatlijk pralen
Der eerst ontwaakte morgenstralen ,
Hy is voor eeuwig weggerukt !

Behaaglijk is uw stem in 't oor van Ossiaan ,
ô Eer van Luthaas blonde stroomen !
Voorzeker hebt ge in zoete droomen
Der oude Barden zang verstaan :
Wen ge ingesluimerd op 't geklater
Van Moruths oorverdovend water
't Aanminnig hoofd te rusten lagt !
Of wen ge , by de middagstralen ,
Vermoeld de heiden langs te dwalen ;
U nedervlijde van de jacht !
Voorzeker hebt ge in zoete droomen
Der oude Barden zang vernomen ,
En ons , vertederd , weêrgebracht !

Vertederd ? Ja , uw teedre toonen
Versmelten my 't aandoelijk hart.
Wat steekt 'er zoetheid in de smart ,
Waar rust en deugd de borst bewoonen !
Doch weemoed breekt de dagen af ,
En kort den korten weg naar 't graf.

- De droeve welkt in 't eerste bloeien ,
Gelijk een bloem door 't zonneschroeien ,

Na de overstelping van den jaauw.
Het moede hoofd begint te nijgen,
De flappe stengel neêr te zijgen,
En 't saamgerimpeld blad wordt graauw.
Maar, laat een' wijl uw zangdrift varen,
ô Minnelijke zangheldin!
En schenk uw aandacht aan mijn snaren!
Ik zing den roem van vroeger jaren;
Zy houden 't zoet mijns levens in!

De Koning heerschte, en ik, met uitgespannen doeken,
Ging dwars door 't golvend diep de baai van Kroma zoeken.
Die stille en zeeke ree van 't lieflijk Inisfal!
Ik land, en berg mijn boot aan 's eilands steilen wal.
De burcht van Kromaas Vorst verhief zich voor mijne oogen:
Van Krothar, in zijn jeugd beroemd in 't oorelogen.
Maar thands had de ouderdom zijn strijdbre vuist verflapt,
En Rothmar d'achtbren Vorst op 't edel hart getrapt.
Het welloos lemmer blonk. Van ongeduld aan 't blaken,
Zond Fingal me, om een eind aan 't ongelijk te maken,
Want de eedle Grijsaart was zijn halsvriend van voorlang.
Ik zond den Bard vooruit met vrede en welkomzang.
Ik volgde; en vond den Vorst in Koninklijken luister
Gezeten in zijn Hal, maar 't vriendlijk oog was duister.
Een grijs doch kronklend hair hing tot zijn schouders af,
En de opgeheven arm boog leunende om zijn' staf.
Hy neuride op den trant van de oude Legerwijzen,
Wen 't kleppren van mijn' tred hem staatlijk op deed rijzen.
Hy reikt my de armen toe, reeds bevende en verstramd,
En zegent me als een spruit, uit Tremmor afgestamd.

«De kracht, ô Ossiaan (dus vangt hy aan te spreken)!

- »De kracht van Krothars jeugd is uit zijn' arm geweken.
- »ô Dat ik 't oorlogszwaard dit tijdstip voeren mocht ,
- »Als toen , wen Morvens Vorst op Struthaas boorden vocht !
- »Hy was in 't oorlogsveld alleen de roem der Helden ,
- »Maar Krothar plach men ook by de oorlogsbloem te melden.
- »Zelfs Fingal gaf my lof , en schonk my 't ijsren schild ,
- »(Dat naauwlijks één mischien van de aard had opgetild)
- »'t Geen strijdbre Kalthar droeg , door zijnen arm verflagen.
- »Helaas! ik heb het steeds den held ter eer' gedragen ,
- »Thands hangt het aan den wand by 't uitgediend geweer !
- »Beschouwt gy 't , jeugdig held ? Want Krothar ziet niet meer.
- »Doch geef me uw' arm' mijn Zoon! Bezit gy de eigen krachten ,
- »Die de afkomst uit den held van Morven doet verwachten ? »

Ik bied mijn' arm hem aan. Met ongewisde hand
Betast hy me , en beproeft hoe spier en vezel spant.
Een zucht ontlipt zijn borst , een traan ontvalt zijn oogen :
« Uw sterkte is groot , mijn Zoon ! (dus spreekt hy , teer bewogen)
»Ze is groot , maar niet als die , die Fingal onderscheidt.
»Doch , wie gelijkt dien held in kracht en dapperheid ! —
»Men richte 't feestmaal aan , en stemm' de tafelzangen !
»Groot is hy , Kromaas Volk , dien we in mijn hof ontvangen. »

De feestdich wordt gespreid , de blijde harpton klinkt.
Maar 't was een kwijnend licht dat op een' nevel blinkt.
Die vreugd verborg een smart in 't hart der dischgenooten ,
Uit voeglijkheid gesmoord en in de borst befloten.
In 't eind , de zangtoon zweeg ; de Koning vatte 't woord ;
Geen traan , maar 't diepst gevoel brak in zijn rede voort.

« Licht kunt ge , ô Fingals Zoon , een heimlijk boezemtreuren
»In 't midden van de vreugd van Krothars hart bespeuren.

- Nooit vreemding zag me ontroerd by 't zangrig vreugdemaal,
- Maar heel mijn ziel nam deel in 't vrolijk gastonthaal,
- Zoo lang de bloem mijns Volks by zoo veel honderdtallen,
- Zoo lang mijn dierbre Zoon door 't zwaard niet was gevallen.
- Mijn Zoon, ô Ossiaan! mijn Fovargormo! — Ja,
- Zijn glans verdween van de aard en liet geen schijnsel na!
- Hy viel in 't oorlogsveld, in 't strijden voor zijn' Vader;
- En, met hem, al mijn hoop, en al mijn troost te gader!
- De snoode Rothmar hoort, van Tromloos groene kust,
- Hoe 't noodlot me in mijn hal gedoemd had tot de rust.
- Straks rukt de booswicht aan, en zoekt my 't rijk te ontrukken,
- En houwt, in d'eersten slag mijn legermacht in stukken.
- Ik greep de wapens aan; maar 't faalt mij aan 't gezicht,
- Wat kon ik? ijdele drift! mijn oog verloor zijn licht.
- Mijn voeten strukelen, gebonden zijn mijn handen,
- En tasten wild in 't rond of klemmen aan de wanden.
- Hoe leed, hoe zuchte ik toen! hoe wenschte ik me in den tijd,
- Toen zege en oorlogsroem my toelachte in den strijd!
- Maar ach! vergeeffsche zucht! — Mijn Zoon komt weér van 't jagen.
- Zijn nog te jeugdige arm had nooit een schild gedragen,
- Nooit oorlogspeer gedrield: maar 's jongling hart was fier,
- En 't blozend voorhoofd glom van 't edelst heldenvier.
- Hy zag zijns Vaders nood en ijdele moedbetooning;
- Hy zuchtte, en, diep geroerd: Helaas, bedrukte Koning!
- Zoo hebt ge dan geen' zoon? of is mijn arm te zwak
- Om voor uw recht te staan? dus was het, dat hy sprak.
- Mijn vader, zucht niet, neen! 'k begin mijn kracht te voelen:
- Ik voel ze in 't bruischend bloed door borst en aadren woelen,
- Reeds heb ik 't zwaard beproefd en tegen 't zwaard gekruisd,
- En zelfs de Legerboog gespannen in de vuist.
- ô Laat my met uw volk den vijand tegentreden,
- Mijn vader! 'k smeek het u; vergun my deze beden? —

- »Gy zult, dus antwoordde ik, ò blinden Krothars zoon!
- »Die eedle heldenmoed is by uw jonkheid schoon.
- »Doch waag aan 's Legers spits u-zelv' niet onbezonnen,
- »Waar andren in den nood u niet ontzetten konnen!
- »Maak, dat mijn luistrend oor uw voetstap weêr verneemt:
- »Mijn oog vermag het niet, het daglicht werd my vreemd!
- »De Jongling ging, en streed, en keerde nimmer weder.
- »Een slag van Rothmars arm hieuw 't jeugdig spruitjen neder.
- »Zijn moorder nadert thands met heel zijn talrijk heir.

Hier zweeg hy. — 'k Zwol van woede en tastte naar de speer.
«'t Is (sprak ik) hier geen tijd voor wijn en feestvermaken.»
Mijn krygsvolk zag my 't vuur in oog en voorhoofd blaken;
't Rees alles om my heen. In weêrwil van de nacht
Begeven we ons op marsch waar ons de glorie wacht.

De morgen graauwde in 't Oost met nevels overtogen.
Een eng en grazig dal ontdekt zich aan onze oogen,
Doorkronkeld van een' stroom die langs de velden schiet.
Daar had zich Rothmars heir gelegerd aan den vliet.
De schittring van het licht op wapentuig en lanfen
Scheen aaklig van omlaag by de eerste morgenglanfen:
Wy vallen 't machtig heir in dees zijn leegring aan.
't Vliedt alles, buiten staat, mijn slagorde af te slaan.
De snoode Rothmar-zelf stort neder voor mijn' degen.
De zon besteege de kim en zag mijn' Oorlogszegen,
En naauw verloor zij zich in 't scheemrend avondrood,
Wanneer ik Kromaas Vorst zijns vijands wapens bood.
De held betast den helm en weegt hem met zijn handen,
En 't diepst gevoel van vreugd beroert zijne ingewanden.

Men vloeit naar Kromaas hal, de berkemeier klinkt.

Men stemt een' harptoon aan, die door de wolken dringt.
Vijf Barden treden voort met beurtelingsche zangen,
En rukken Fingals zoon de tranen op de wangen.
Hoe storten ze in zijn' lof hun zielen vlamme uit!
De harpsnaar andwoordt, en versmelt zich in 't geluid!
De vrede werd hersteld, de blijdschap kent geen zorgen:
De nachtrust ademt vreugd: de vreugd verrast den morgen;
Men weet van wapenkreet noch glinstring van geweer:
De blijdschap is volmaakt, want Rothmar is niet meer.

Ik hief den treurzang aan op Fovargormoos sneven,
Wanneer men 't jeugdig lijk aan de aarde weêr zou geven.
De grijze Krothar stond by 't plechtig rouwgebaar,
Maar niemand werd een zucht van 't lijdend hart gewaar.
Hy voelde naar de wond des Jonglings, en hy beefde:
Hy vond haar in de borst, en al zijn vreugd herleeft!
Hy kwam en sprak mij aan: «Mijn zoon, ô Oorlogsheld,
»Is vroeg, maar niet onteerd, noch zonder roem geveld.
»De Jongling vlood uiet, neen! Hy heeft den dood bejegend
»Als Krijgsman, onverwikt en strijdende. — Gezegend,
»Die sneuvelde in zijn jeugd, met zulk eene eer gekroond!
»Geen lafaart, die hem ooit in 't siddrend aanschijn hoont.
»Zijn lof zal heinde en verr' van alle lippen vloeten!
»De traan van 't Maagdelijk oog zijn overschot besproeien!
»Maar ach! de Grijzaart welkt gelijk een dorre loot:
»De glorie van zijn jeugd vergaat reeds voor zijn dood.
»Hy sneuvelt onbemerkt, van al wat leeft vergeten.
»Zijn lijk wordt onbeschreid in 't eenzaam graf gesmeten.
»Zijn grafzerk hoort geen klacht, maar 't hupplen van de vreugd!
»Gezegend, die met roem mocht sterven in zijn jeugd!» —
1803.

Oithona.

GEZANG VAN OSSIAN.

Een dichte nevel houdt Dunlathmon overtogen.
De maan vertoont zich half en wendt heur blakende oogen
Ter zij', van doodschen schrik voor 't naadrend ongeval.
De Zoon van Morni stapt door 't stil en eenzaam dal.
De feesthal galmt geen vreugd. Geen troostrijk luchtgeslonker
Schiet zelfs een' enklen straal, die de oogen treft in 't donker.
Men hoort door 't dof gebruisch van 's Land(rooms zilvren vliet
Oithonaas teedre stem uit haar gewelven niet.
» Waar zijt ge, ô Nuaths telg! waar zijt gy heen geweken?
» Wat dreef u, 't heilig woord dat gy my zwoert, te breken?
» Uw Vader is in 't veld — en gy verlaat dit oord,
» Waar ge op my toeven zoudt naar uw gegeven woord!
» Ja, riept ge! ik blijf u hier van Strumons boord verbelden.
» De traan bedaauwde uw wang by ons aandoenlijk schelden:
» Een zucht ontglipte uw borst: en ik, ik keer weêrom,
» En zang en harpmuzijk zijn by mijn aankomst stom!»

Dus luidde Gaôls taal, wen hy de steile toren
Van Lathmons burcht genaakte, in diep gepeins verloren.
De poort stond open, en 't was duister, overal.
De winden ritsfelden door feest- en wapenhal.
De drempel was bestrooid met afgevallen bladeren;
En 't gure herfstgeblaas joeg ijzing door zijne aderen.
De Jongling zet zich neêr, stilzwijgende en benard,
En de angst voor die hy mint, slaat siddrende in zijn hart.
Waar wendt, waar keert hy zich in deze onzekerheden!
Waar vindt hy 't dierbaar pand, zoo vurig aangebeden!
De strijdbre Morlo kwam, zijn wakkre tochtgenoot,

En hoorde d'Oostenwind die door zijn lokken schoot,
Maar deinsde zwijgende af. Hy zag zijn' halsvriend treuren,
En schroomde, de open wond nog dieper op te scheuren.

De sluimring daalde nu op 't leegrend oorlogsvolk,
En droom en nachtgezicht verrezen uit hun kolk.
Hy sliep. Oithonaas beeld verscheen voor 's Jonglings oogen.
Heur hair hong los om 't hoofd, als uit den band gevlogen.
Heur zacht, heur minlijk oog zonk weg in tranenvloed:
Heur sneeuw witte arm was bloot en overspat met bloed:
Het kleed ontkede een borst, met wonden opgereten:
Heur stem smoorde in de keel, als ware 't, heesch gekreten.
Zy zag hem treurende aan. »Slaapt Mornis dappre Zoon? —
»Hy, in Oithonaas oog zoo minlijk en zoo schoon! —
»Oithona geeft den geest, en Mornis Zoon kan rusten! —
»De golf des Oceaans omspoelt Tromarthon's kusten —
»Daar zit ik, in 't geberg't, verfmeltende in geweën —
»Gekerkerd, Gaöl, ja — en hemel! niet alleen! —
»Neen, Godals Vorst bewaakt me, en dringt zich, dol van minne,
»Met gruwbre wreedheid op aan Gaöls zielsvriendinne.
»Wat kan de onnoosle doen! — ó Gaöl, spoed en red!
»Ontruk me aan 's roovers macht en aan zijn eerloos bed!»

Een ruwer windvlaag bruischt door eik en popelboomen,
En 't nachtgezicht verdwijnt. Zijn slaap is weggenomen.
Hy neemt zijne eschen speer. In snerpnd ongeduld,
Vraagt zijn ontzachlijk oog, van bliksemgloed vervuld,
Den dag aan 't dralend Oost. Hy vloekt den tragen morgen,
Die eindloos achterblijft, gevoelloos voor zijn zorgen.
In 't eind verschijnt het licht. — De Winden zetten op
Van 't hooge duingebert'. Hy hijst het zeil in top,
En streeft door 't golvend diep. Op 't derde morgenklaren

Verheft Tromarthon's kust heur aanschijn uit de baren,
Een blaauwend schild gelijk, van builen hobblig rond.
De slag der golven breekt op 's eilands steenrotsgrond.
Oithona zat aan 't strand, van rotfen ingesloten:
Zy zag naar 't wentlend meir, terwijl haar tranen vloten,
Maar, als de ontroerde held in 't harnas voor haar staat,
Zoo vliegt zy schrikkende op, met afgewend gelaat;
Haar hals en voorhoofd bloost, haar holle kaken gloeien,
En de arm schijnt langs haar heup, als ware 't, neêr te vloeien,
Tot driewerf poogt zy zich te bergen met de vlucht;
Tot driewerf wankt heur voet, ontzenuwd met een zucht.

»Wat vliedt gy (sprak de held) voor Gaöl, dierbre schoone!
»Of voert zijn oog den dood in 't hart van zijne Oithone?
»Is 't haat, waar van het blinkt! — ô Minnelijke maagd,
»Gy zijt me een morgenlicht, dat van den hemel daagt!
»Maar ach! gy hult uw oog in biggelende tranen!
»Is uw verdrukker hier? of wat, wat moet ik wanen!
»Mijn boezem blaakt van spijt, van liefde, en razerny.
»En 'k voel het hunkrend zwaard, dat aanklopt aan mijn zij',
»Spreek, Nuaths dochter, spreek! of zien uw minlijke oogen
»De tranen die ik stort, onvatbaar voor meêdogen?»

»Wat komt gy (sprak ze en weende), ô Strumons dierbre held,
»Om Nuaths redloos kroost door golf en dood gesneld?
»Ach! mocht ik aan 't gezicht van al wat leeft ontscholen,
»Hier onbemerkt vergaan in ongenaakbre holen,
»Als 't bloemtjen, dat zijn hoofd uit de open rotspleet beurt,
»En ongezien verwelkt, verbloed en afgetreurd!
»Wat kwaamt ge om aan dit strand mijn zuchten aan te hooren?
»Ach! laat me 'er ongezien, vergeten, in verfmoren!
»Mijns levens morgenstond was tot dit lot gedoemd.

- »Mijn bloote naam wordt zelfs van niemand meer genoemd.
- »Dan neen! hy wordt gewis het aardrijk rondgedragen,
- »Maar om mijns vaders hart een moordprijem in te jagen!
- »Gy zelf zult treuren, ja, als uwe Oithona sneeft,
- »Om de oneer, die voortaan op haar gedachtenis kleeft.
- »Maar verre van de stem die om heur lot moog klagen,
- »Zal ze in den schoot der rust heur onschuld met zich dragen.
- »Wat kwaamt ge. ô Strumons held, aan dit onzalig strand?»

Hij antwoordt: «'k Koom ter straff' van Godals dwingeland.

»Zijn dood zweeft door mijn brein, mijn woedend brein! 'k wil
(sneven,

- »Of 'k zal den onverlaat den wisfen doodsteek geven.
- »Oithona! wen ik valle, ô sticht mijn koud gebeent'
- »Een teeken aan den voet van 't gindsche rotsgesteent':
- »En wen een hobblend schip voorby dit strand zal varen,
- »Zoo wenk het zeevolk toe en roep hen uit de baren.
- »En, nadren zij de kust, o geef hun dit mijn zwaard,
- »Dat Morni 't pand herkenne en 't lot zijns zoons ervaart:
- »Dat de afgeleefde vorst dan eindelijk op moog houen
- »Van langer om dien zoon naar 't bergdal heen te schouwen!»

»Ik leven! (zucht de maagd, uit 't innigst van heur ziel:)

- »Ik leven aan dit strand; als Strumons krijgsheld viel!
- »Helaas! zoo waar mijn hart gevormd uit deze rotfen,
- »Mijn ziel, als deze zee die we om heur voet zien klotfen,
- »De stormwind die u velt, slaat ook mijn bladers af!
- »Wy zullen beï te gaâr verwelken in het graf!
- »ô Gaöl, 't graf is zoet: de doodzerk streelt my 't harte;
- »En nooit verlate ik u, ô tulge van mijn smarte,
- »Omgolfd Tromarthon, en gy rotfen, die my hoort!
- »De duisternis der nacht kwam uit heur' afgrond voort,

»Als Lathmon (1) tot den krijg zijns vaders heengetogen,
»My argloos achterliet in mijn gewelfde bogen.
»'t Was donker! 'k zat gerust by 't vlammeende eikenhout,
»En luistrend naar 't gedreun des stormwinds door het woud.
»'k Hoor waapnen! 'k geef een' schreeuw, bevangen van de vreugde!
»Ik waande u weér te zien, ziedaar wat my verheugde!
»Ik trad ter slotpoorte uit — hoe deerlijk zag ik op!
»'t Was Godals grimmig Hoofd, met rondgebairden kop,
»Het oog van woede ontvlamd. Ik zie hem nader treden,
»Gants drulpende van 't bloed van hun die voor mij streden.
»'t Valt alles voor zijn zwaard, wat my te hulpe vloog.
»Wat kon ik? ach, mijn arm hief nooit een speer omhoog.
»Hy grijpt me, en sleept my heen, schoon worstlende in zijne armen.
»Hij steekt de kiel van land, in weérwil van mijn kernen,
»Voor Lathmons wederkomst in 't eerloos hart bedugt,
»En voert me in dit verblijf, omringd van zee en lucht.
»Maar 'k zie hem naadren met zijn Krijgsvolk! zie' my beven;
»Het stuivend waterschuim vliegt bruischend voor zijn steven.
»Waar wijkt ge, ó Mornis zoon, in dees verwarring heen?
»Zijn benden zijn te sterk, te ontzachlijk op de been.»

«Nooit week ik (sprak de Held) wen 't aankwam om te strijden,
»(En toonde 't bloote staal.) — Oithona! 'k zie u lijden,
»Uw vijand nadert my, en ik zou siddren? Ach! —
»Ga, dierbre, hou slechts moed tot de uitkomst van den slag!
»Gy dappre Morlo, kom! breng hier de taaie bogen
»Der vaadren, goed geproefd in vijftig oorelogen,
»Breng Mornis pijlbus hier, die rammelde aan zijn zij'.
»Plaats onze krijgers (2) daar, u-zelfen nevens my.
»Laat dit ons klein getal den taaien ijfel krommen;

(1) Olthonaas Broeder.

(2) Zy waren drie in getal.

- »Wy vallen met de speer op 's vijands legerdrommen.
- »Zy dekken ons de rug, van 't rijzig berggevaart'!
- »De heirspits zijn wy zelf, wy, heel een leger waard!»

Oithona week ter zij'. Een vonkjen van genoeg
Ontgloorde in 't zuchtend hart, in 't midden van zijn zwoegen,
Den flaauwen glans gelijk die 't donderwolkjen boort.
Uit haar verwilderd oog brak nu geen traan meer voort;
Haar ziel verhardde zich, getroost haar lot te dragen:
Als midden in zijn heir Dunrommath op kwam dagen.
Hy zag de Strijdbre twee, gereed hem 't spits te bliën.
Een Stijfgedwongen lach deed zijn verachting zien;
Zijn voorhoofd trok zich saam, zijn ruige wenkbraauwhairen
Verborgen 't grimmig oog, dat op hen scheen te staren.

- Van waar die zeeliën toch (dus sprak hy, gram te moê)?
- Dreef u de onstuime wind naar deze rotsen toe?
- Of koomt ge om aan dit strand de schoone maagd te zoeken?
- Rampzalig! die, wie 't zij, Dunrommath wil verkloeken!
- Hy spaart d'onweërbre niet, maar scheidt vermaak in 't bloed,
- En wee hem, die den slag van zijnen arm ontmoet!
- Oithona is mijn roof; zy doet mijn' boezem gloren,
- En koomt gij, als een wolk, mijn' zonneshijn verstoren?
- Vermeeten, waagt het niet; ontziet mijn eigendom!
- Of nimmer ziet ge op aard uws vaders huis weërom.»

- Kent gy me, ô Godals Hoofd? Of hebt gy reeds vergeten,
- Dus antwoordt Mornis Zoon) wie Gaöl zij geheeten?
- Ik ken u! Vlug van voet, wen 't zwaard u achterhaalt,
- Ontvloodt ge aan d'eigen kling, die in mijn handen praaft.
- Herdenk aan Morvens kust en Lathmons dappre slagen,
- Vermeette, groot van moed om hinden na te jagen!

»Thands voert ge een hooge taal, van heel uw heir omringd ;
»Maar vreeze ik voor uw macht zoo lang dit wapen blinkt!»

Hy zwijgt. Dunrommath grijnst, maar ziet hem tot zich treden ;
Deinst naar zijn volk terug, en achter hun geleden.
Vergeefs! des jonglings speer doorboort hem 't ingewand ,
En 't zwaard ontrukkt hem 't hoofd, nog krimpemde in het zand.
Hy schudde 't met de hand nog driewerf by de hairen ,
En toonde 't bleek gelaat aan Godals oorlogsfcharen.
Zy vliën ; maar achterhaald door Mornis schutgeweer ,
En storten, hoop by hoop, op 't klinkend steengruis neër.
Het overfchot ontvlucht, en laat de zellen zwellen ,
Om over 't bruischend meir de fchicht des doods te ontfnellen.
Nu roept de dappre held, herwinnaar van zijn bruid ,
Olthona! met een' kreet van liefde en blijdfchap uit.
«Oithona! keer, ó keer! de vijand is verdwenen.»
Hy ziet een jeugd' held zich aan een' rotsklomp lenen.
Een pijl ftak uit zijn zij': zijn machtloos hart bezweek ,
En 't half bedekt gelaat vertoonde een doodlijk bleek.
De ziel van Mornis zoon gevoelt zich teër bewogen.

«Zou (zegt hy) Gaõls hand uw wonden heelen mogen ,
»Bedrukte Jongling? spreek; of is u 't hart doorboord?
»Ik heb in 't steil gebergt' de kruiden nagefpoord :
»Ik heb ze in 't morgenuur gezameld aan de ftroomen.
»Mijn hulp is meer dan eens met blijdfchap aangenomen ,
»En braven dankten 't licht aan mijne ervarenis —
»Wie zijt ge, ó jeugd' held, wiens lot my dierbaar is?
»Helaas! 'k gevoel dat lot! In 't bloeien van uw dagen ,
»Zal huis en Vaderland uw vroege dood beklagen!»

««Mijn Vaders (andwoordt hem de droeve Jongeling,)
»Zijn machtig en van roem en afkomst niet gering.

- „Maar nimmer zal mijn graf een' traan van hun verwerven :
- „Mijne eere is weg van my — niets rest my dan te sterven.
- „Duvrannaas oever torscht een hoogen torenwal,
- „Omflegeld van heur' stroom, en heerschende over 't dal.
- „Een hemelhooge rots, begroeid met spitsche dennen
- „Doet zich van achter 't slot op verren afstand kennen.
- „Daar woont mijn naaste Maag, een roemrijk Oorlogsheld :
- „Geef hem dees koopren helm! — ik heb genoeg gemeld.» —

De helm ontviel zijn hand. — Helaas! het was Oithona,
Die in zijne armen zeeg, de teedre! de overfchoone!
Zy week naar 't grotgeberg! en schoot dees wapens aan,
En keerde, en zocht den dood, en had hem ondergaan —
Nog scheen haar brekend oog, zoo lang haar 't bloed bleef vlieten,
Op Mornis dappren zoon een' teedren lonk te schieten.
„ô Gaöl, delf me een graf (dit was heur laatste taal)
„Dit hart is 't uwe alleen zoo lang ik ademhaal.
„Ach! sterve ik, van den glans der maagdlijke eer omfchenen,
„En mocht een maagdlijk oog mijn droevig lot beweenen!
„Maar ach! ik sterf versmaad, ontbloot van alle troost,
„En laat een' Vader na, die om zijn dochter bloost.»

Nu viel ze in 't dorre zand; heur adem was geweken.
De Krijgsheld delft haar 't graf, en stelt het grafkuilteeken.
Hy kwam aan Morvens kust; de droefheid van zijn hart
Was zichtbaar, en zijn oog verduisterde in de smart.
Ik greep de Dichtharp aan tot lof van zijne Oithone;
De glans keert weér in 't oog en op de ontverfde kone:
Een diepe zucht nochtands die uit zijn' boezem welt,
Toont d'ongeneesbren rouw die 't lijdend hart beknelt.
Zoo heft, wanneer de storm zijn ketens uitgebroken,
In 't eind tot kalmte kooft en 't hoofd heeft neêrgedoken,

Een enkele windvlaag nog zijn vlerkjens in de lucht.
Maar ach! die windvlaag bleef tot 's Jonghings laatste zucht!
1805.

Graaf Floris de Vierde.

ROMANCE.

Trompetten en schalmeien
Doorklenken hof en wal;
De Ridders vloeiden samen
Op 't daavrend Feestgeschal.

Van 't overwelfde venster
Van Klermonts opperzaal,
Zag Blanka, de overschoone,
Den rijken wapenpraal.

Daar lag zy in het venster,
Behangen met fluweel,
In 't midden van heur maagden,
Gedoscht in 't aadlijk geel.

Daar stond zy voor het venster,
In hemelsblauw gewaad,
Gelijk het korenbloemtjen
In 't rijpend graanbed staat.

Zy droeg een gouden keten
Met diamanten boot;
Die hong haar van de schouders,
En wapperde in haar' schoot.

Haar volle boezem zwoegde,
Haar nieuwsgier oog vloog rond,
Een blos besteeg haar wangen,
Een lach, haar heufchen mond.

Zy zag de fiere Ridders,
Verfierd met zijde en goud;
Zy zag hun fiere roslen,
Op hun berijders stout.

Zy zag die fiere roslen,
Met Korduaan getoomd,
Bekleed met purpren dekken,
Met franjen rijk omzoomd.

Zy zag de Ridders draven
Op 't steigerende ros,
Het moedig hoofd omwemeld
Met struis- en reigerbosch.

Zy zag hun wapens blinken,
Met kleuren groots bemaald;
Hun breede bandelieren,
Beschilderd met de naald.

Zy zag de wapenschilden,
Gedragen rij aan rij,
Door rijkgedoschte knapen
In 't blinkend eerilvrij.

Zy zag de Baanderollen
Van Graaf en Koningskind

In duizend bochten golven,
En zweven op den wind.

Haar oog begon te glanzen
Van schuldellooze vreugd,
En dwaalde, vol verrukking,
Door al de Ridderjeugd.

Ach, zeg my, riep zy driftig,
Van argwaan ongewis:
Wie onder al die Ridders
De graaf van Holland is.

Haar Ega hoort haar 't vragen,
En ziet haar vorfchend aan.
Haar mond verbleekt en fiddert,
Haar hart begint te slaan.

Zy flaat haar oogen neder,
En hals en borst wordt rood:
Zy voelt haar kniën fchudden;
Haar leden, koud als loed.

Zy wil, maar kan niet fpreken,
En ziet, noch denkt, noch hoort;
Noch weet den blik te ontduiken,
Die door haar' boezem boort!

•Zie (fprak hy, grijnzend lachend)
•In gindschen Gravenftoet,
•Op 't wapenveld van goude
•Dien Liebaart, rood als bloed.

»Dat is de Graaf van Holland,
»Die Ridder, zoo volmaakt!
»Beschouw hem wel ter degen,
»Want weet zijn stond genaakt.»

Zoo spreekt hy en verlaat ze,
En geeft zich naar beneên,
En Blanka glipt een parel
Langs wang en boezem heen.

De schoone wijkt van 't venster,
En zet zich bevend neêr:
Daar is voor Blankaas oogen
Geen feest of schouwpraal meer.

Daar breekt de gouden keten,
En schiet haar in den schoot:
De steen verliest zijn' luister,
En kondigt schrik en dood. —

In 't midden van de Helden,
Op 't brieschende genet,
Reed Floris blij en moedig,
Met statelijken tred.

De Schildknaap aan zijn zijde,
Droeg speer en Veldbanier,
En witgepluimden hellemp
Met openstaand vizier!

Zijn helder voorhoofd glansde,
Van vreugd, van majesteit;

**Van 't blinkend git der lokken ,
Om 't edel hoofd verspreid .**

**Zijn treffend oog vereende
In 't hemelschoon gelaat ,
De heuschheid van een' Ridder ;
Het vuur van een' Soldaat ;**

**Den glimlach van 't genoegens ;
Den blos van echten moed ;
En de onmiskenbre trekken
Van 't Frankisch Koningsbloed .**

**In 't midden van de Helden
Stak 't Prinslijk hoofd zich uit ,
Gelijk de fiere lely
By 't needrig heidekruid .**

**In 't midden van de Helden ,
Scheen al wat om hem vloog ,
Als voor zijn dienst gefchapen ,
Te hangen aan zijn oog .**

**In 't midden van de Helden ,
Hong aller hart hem aan :
En , niemand , die zich vleide ,
Met hem gelijk te staan . —**

**Daar reed men naar de poorte ,
Waar boven Blanka zat ,
En zag de Hofjonkvrouwen ,
Wier rij zy om zich had .**

Hy heft het oog naar boven ,
En biedt den schoonen floet
Die afziet uit de vensters ,
Den Ridderlijken groet.

Hy heft het oog naar boven ,
En valschen Klermonts speer
Doorboort hem 't argloos harte ,
En ploft hem zielloos neêr.

Het bloed ontvllet de wonde ;
Het licht , zijn brekend oog ,
Dat rondziet naar zijn' Moorder ,
En vraakt vraagt van omhoog.

Een schreeuw gaat op ten hemel ,
En alles woelt door een !
Maar niemand zag de wonde
Dan brave Kleef alleen.

Hy grijpt zijn' Heldendegen ,
Graaf Floris Vriendschapspand ,
En wringt den laffen moorder
Dat staal in 't ingewand.

Daar hoort de ontroerde Blanka
Den gruwel en zijn straf !
Daar ziet de ontroerde Blanka ,
Op beide lijken af !

Haar kniën knikken samen ;
Haar bloed en adem stalt ;

Zij gillt en liet het leven ;
En 't zwart tooneeldoek valt.

Argine.

R O M A N C E.

Vorst Edel drukte Delraas (1) throon ,
Zijn Broeder was niet meer ,
En liet een jeugd'g spruitjen na ,
Een meisjen , jong en teér.

Wanneer de Stervende Adelbrecht ,
Op 't jongste krankbed lag ,
En met een onbeneveld oog
Den dood genaken zag ;

Zoo greep hy met zijn veege hand
Zijns Broeder rechterhand ,
Beval zijn ziel aan Gods genaâ ,
Aan hem , dit dierbaar pand.

- Bij 't Kroonrecht , tusfchen ons verdeeld ;
 - »By 't Broederlijke bloed ;
 - »By Hem , voor wiens gericht ik ga ,
 - »En gy eens volgen moet ;

- »By al wat heilig is op de aard ,
 - »Of wat uw hart bemint ,

(1) Koningrijk , makende het Zuidelijk gedeelte van het oude Saxifche Rijk van Northumberland uit.

»Bezweer ik u met veegen mond ,
»Behoed mijn eenig kind.

»Behoed ze , breng ze , als de uwe , groot ,
»En dan , verdruk ze niet ;
»Maar stel den scepter in haar hand ,
»Dien ik in de uwe liet !»

De Broeder deed een' duren eed ,
En zei hem alles toe.
»Zoo zeker zij mijn deel by God ,
»Als ik uw wil voldoe !» —

Helaas ! de vader sluit het oog ,
En Edel voert zijn' staf.
En delft Geweten , Trouw , en Eer ,
By 's broeders lijk in 't graf.

Argine groeit in schoonte en jeugd ,
En 't Maagdljik knopjen rijpt ;
En Edel wordt eene angst gewaar ,
Die in zijn boezem grijpt :

Een aantal Prinzen vraagt haar hand !
De Koning slaat hen af.
»Neen ! (zegt hy met een gram gelaat) ,
»Bewaren wy den staf !»

Het schuldloos Meisjen , niets bewust ,
Wordt ijlings ingespard.
Geen toegang bleef er tot de Maagd ,
Geen uitzicht op haar hart !

De Prins der Deenen zag haar schoon,
En was 'er van geroerd;
Nu hoort hy Edels strengen last,
Met strengheid uitgevoerd.

Wat zal, wat kan de ontroerde Prins?
Haar redden of vergaan! —
Ach, dolheid van eene eerste drift!
Hier is geen redden aan.

Vergeefsich, met wapens in de hand
De wachters aangetast!
Vergeefsich, een vreemd, een gastvrij land
Met stroomen bloeds beplascht!

Vergeefsich de burchwalpoort beloerd,
Of aangerand door 't goud!
Geen toegang is 'er in den muur,
Die haar gevangen houdt.

Wat doet hy? — Min heeft list te baat!
Hy schudt den Kroonprins uit,
En doscht zich in eens Landmans pij,
En speelt een boerenfluit.

Hy biedt zich-zelf den slotvoogd aan,
Vermaakt hem met zijn' toon,
En treedt als Huisknaap in zijn' dienst,
Hy, grooten Kanoets zoon!

Thands ziet hy die zijn hart aanbidt,
Argine, van naby,

En trekt, en vest heur vorfchend oog ;
Op zijn geringe pij.

Iets eedlers dan de dosch verried ;
In houding en gelaat ,
Vertoonde een meer dan boeren teelt ;
En ftreed met dit gewaad.

Nogthands, zijn zachte nedrigheid ,
Dienstvaardig vroeg en laat ,
Had hem als met zijn' ftaat vereend ,
En eerde dezen ftaat.

Eens dat hy tot Argine trad ,
Ontvlood zijn oog een traan.
« Ach ! (riep hy) wist gy wie ik ben ... ! »
En bleef als fpraakloos ftaan.

De fchoone werd in 't hart geroerd ,
Maar floeg een vinnig oog ,
Een oog van gramfchap op den Prins ,
En al zijn hoop vervloog.

Zijn min bleef echter niet bedekt ;
(Wie hield oolt min gefmoord !)
Maar werd weldra in 't flot vermoed ,
Verrast en nagespoord ;

Wanneer hy foms de Boerenpij ,
In zoelen avonddaauw ,
't Aandoenlijk klaaglied zingen deed
Van zijn onheebren rouw :

Wanneer hy met verwarden geest ,
Niet wetend wat hy deed ,
«Argine ! — mijne Argine?» riep ,
En dan zijn lippen beet :

Wanneer hy , van gelaat verbleekt ,
Verflonden van 't verdriet ,
Het eer zoo moedig jeugdig hoofd
Wanhopig hangen liet. —

De Koning hoorde van den knaap ,
En zijn' belachbren gloed.
Hy kwam , en zag den jongeling ,
En gaf zijn Liefde , moed.

«Het Lot onthield u schat en staat ,
»Maar braafheid niet noch eer :
»En , wijst men uw geringheid af ,
»Wees Edels Kamerheer !»

Dus sprak hy , zelf in 't hart verheugd ,
Dat zoo gering een Trouw
De Schoone , kwam zij slechts tot stand ,
Van 't Kroonrecht weeren zou.

Dus sprak hy en betuigt zijn Nicht ,
Hy reikhalst naar heur Echt ,
En heeft haar (zy weêrstreef hem niet !)
Een Bruijgom toegelegd.

Meer zegt hy , meer ontdekt hy niet ;
Ze ontwart nogthands den knoop ,

En ziet met schaamte beide en spijt,
Zijn oogmerk en zijn hoop.

«Hoe? Ik, het bloed van Adelbrecht;
»Zoo veler Vorsten kroost;
»Vernederd tot zoo laag een Echt — »
Hier houdt zy op, en bloost!

Verdrukking had zy ondergaan,
Heur hart boog willig neêr:
Maar thands, vernederd tot dat punt,
Verhief zich hart en eer.

Vermomd in onbekend gewaad,
Begunſtigd door de nacht;
Ontvliedt zy langs de wildernis
En dwang en Kerkerwacht.

De Prins verneemt haar ſtille vlucht,
En, met de dood in 't hart,
Zoekt verr' van 't hem nu haatlijk ſlot
Den balfem voor zijn ſmart.

Zich-zelv vergetend, ſtaat, en rang,
Geboorte, Vaderland,
En wat hem immer dierbaar was,
Doorkruist hy heide en zand.

Maar ach! waar zoekt, waar vindt hy haar,
Waar al zijn heil in rust!
Vergeeſch, door heide en zand gekruisd;
Hy kent noch heil noch lust.

Dus dwaalt hy jaren in en uft,
Tot eindlijk, zwervens zat,
Een eenzaam dal zijn woning wordt,
Vervreemd van Hof en Stad.

Daar neemt hy in een Boersch gehucht
Den tasch en herdersstaf,
En drijft een kudde wollig vee,
En zweert de grootheid af.

Daar vindt hy in behoefte en vlijt
De rust en kalmte weêr:
En in zijn nieuw en vredig lot
Verliest zich 't wreed welêer.

Maar zlet! een jonge Herdersmaagd,
Die daar een' troep geleidt,
Trekt, eer hy 't weet, zijn oog en hart,
Waar hy zijn schapen weidt.

Aanminnig was haar zoete mond,
Waarop het kersjen bloost,
Aantreklijk heel heur lief gelaat,
In 't zonlicht bruin geroost.

Geheel de dartle Herderjeugd
Aanbad en liep haar na.
En wie 't beminlijk meisjen zag,
Die wenschte haar tot Gâ.

Maar statige ernst en waardigheid
Die 't blinkend voorhoofd hult,

Hield al de dartle Herderjeugd
Met diep ontzag vervuld.

De Prins vergeet en kudde en stal ,
En mijmert en verkwijnt ,
De kalmte van zijn ziel heeft uit ;
Zijn lust , zijn rust , verdwijnt.

Hy zucht , hy aarzelt , en besluit ;
Treedt weér te rug , en zwijgt.
In 't einde , hy ontdekt zijn vlam ,
Die immer hooger stijgt.

Eens dreef hy 't vee , naby haar vee ,
Op d'eigen heuvelgrond ,
En zette zich in 't malfche gras ,
Waar 's meisjens veldhut stond.

Het vee herkaauwde langs de wei ;
De wachthond , aan zijn' voet ,
Sliep by de zachte koestring in
Van Lentes zonnegloed.

Nu stelde hy zijn Herderspijp ,
Gewrocht uit stevig riet ,
En zong op zoeten minnetoon ,
Een Boersch maar teder lied.

• Wat schuwt gy , lieve Herderin ,
• Die om uw liefde smacht ?
• Of wat onttrekt ge u aan zijn oog ,
• En dartelt met zijn klacht !

- » Beschouw mijn hut en lamm'renkooi,
 - » En oordeel onverblind,
- » Of ik zoo gants onwaardig ben,
 - » Dat my een Meisjen mint?

- » Ik ken my-zelv' en uw waardy,
 - » Uw schoon, uw zedigheit!
- » Maar weinig weet gy, lieve Maagd,
 - » Wie om uw gunsten pleit!

- » Doch zie den Herder slechts in my;
 - » Den Herder, die u liefst;
- » Die niet dan voor u ademhaalt;
 - » Dien gy wanhopig grieft.

- » Ô Zeg my, zoo uw moedig hart
 - » Uw kunne niet verzaakt,
- » Wien wacht, wien kiest gy tot gemaal,
 - » Indien gy herders wraakt!

- » De Bouwman kent by os en ploeg
 - » Geen ware tederheên.
- » Zijn liefde, zoo zijn bloed ontfteekt,
 - » Is dierfche drift alleen.

- » De Werkman flaaft van vroeg tot laat
 - » Om 't fchrale broodgewin.
- » En ronkt na d'afgeloopen dag
 - » Gevoel- en zielloos in.

- » De Koopman ftreeft door land en zee,
 - » Terwijl zijn teedre vrouw

»Haar jeugd , haar leven , slijten moet
»In weduwlijken rouw.

»Neen , kies een' Herder , dierbre Maagd !
»Hem boeit geen harde plicht ,
»Hem scheurt geen hebzucht van de Gá ,
»Die aan zijn boezem ligt.

»By 't eerste krieken van het licht
»Ontsluit hy kool en staf ,
»En slijt den dag in vreugde en spel ,
»Naar eigen welgeval.

»En daalt de Zon in 't gloeiend West ,
»Hy keert vernoegd en blij ,
»En neurlet by den zakpijptoon ,
»Of speelt een melody.

»De Nacht heeft stille rust voor hem ,
»Door vrees noch angst gestoord.
»Het storm' te land of over 't meir ,
»Geen kommer jaagt hem voort.

»Hy ducht geen' hagel voor zijn graan ,
»Geen werkeloozen dag ;
»Geen bankbreuk , roof of zeeverlies
»Verbant zijn' gullen lach.

»Geloof my , 'k weet het , lieve Maagd ,
»De Herder slaapt gerust ;
»Geruster dan een Koning slaapt ,
»Door slaáge zorg onthutst.

- »Een Koning is niet meer dan mensch ;
- »Ik ben een mensch als hy ;
- »En meerder is genoeg en waard ,
- »Dan heel een Monarchy.

- »Ik kende een' Koning, verr' van hier :
- »Hy liet een Dochter na :
- »In schoonheid had zy, bulten u ,
- »Gelijk noch wederga : —»

Hier zweeg hy, gaf een diepe zucht,
Die door zijn' boezem sneed;
En 't scheen of hem zijn bloedend hart
Zijn nieuwe min verweet. —

Hy zweeg. De schoone treedt hervoort,
Op 't hevigst aangedaan;
En vraagt hem, wie die schoonheid was,
En bidt hem voort te gaan.

- « Ach (zegt hy)! verg my geen verhaal
- »Van hare aanloklijkheên!
- »Mijn oog heeft ze al te wel gezien;
- »Mijn hart daar voor geleên.

- »Neen 'k schetse u, noch heur' eedlen tred ,
- »Vol majesteit en zwier ;
- »Noch 't minlijk lachjen van heur' mond ,
- »By al heur zachtheid, fier.

- »Ik male u, noch heur vlammend oog ,
- »Dat door de harten drong ;

- »Noch 't kwijnend drijven van dat oog ,
»Waar al mijn heil aan hong :

- »Noch 't golvend goud dat d'elpen hals
»In dartle lokken float : —
- »Ach ! 't was de Godheid van mijn hart ;
»Maar , waard te zijn vergoed !

- »Neen nooit had oog , of tong , of hart
»Zoo veel volkomenheên
- »Gezien , geroemd , gewenscht , gedacht ,
»Vereerd , of aangeheên.

- »Zoo schoon , zoo minlijk , zoo volmaakt ,
»Was zy van wie ik spreek :
- »Slechts eene op aard die haar gelijkt ,
»Of die haar ooit geleek.

- »Argine . . . » «Ik ken haar (zegt de Maagd):
»Ik zag heur vaders Hof ;
- »Maar 'k vond heur schoon zoo zeldzaam niet ,
»En verr' van zulk een' lof.

- »Men hoort wel 't is een Boerenknaap ,
»By schapen opgekweekt ,
- »Die dus de schoonheid uittrompet ,
»En naar zijn inzien spreekt !

- »Doch , wat benevelt dus uw oog ! »
De Herder stort een traan ;
En zy , ze ontroert , verbleekt en bloost ,
En blijft als roerloos staan.

« Ach (zegt hy)! 'k ben de veldknaap niet,
»Tot wien dit kleed my maakt.
»'k Heb me eenmaal om Argines min,
»En thands om u, verzaakt.

»Haar minde ik teêr, rampzalige ik!
«En ach! wat doe ik nu!
»Ik minde een haatster van de min,
»Nu sterve ik; maar voor u!

»'k Ben Kuran, Prins van 't Deensche rijk,
»En heb me aan Edels Hof
»In Vorstelijsken staat getoond,
»Tot my de Liefde trof.

»Maar hoe! wat zie ik? — hoe! gy schreit!
»Wat wil die vlotte traan?» —
Zy weent, en beide staan ontroerd,
En zien zich zwijgend aan.

In 't einde: «Neen, het is te veel
»(Dus barst zy schreiende uit)!
»Argine heeft uw hart beproefd;
»Ontfang haar als uw Bruid!»

Dus sprak ze, en valt d'ontzetten Prins
In d'arm, die haar omvat:
«Herken in die uw hart bemint
»Haar, die het eens aanbad!»

De Gevangene.

UIT HET RUSSISCH.

Lieve rijsjen , vreugdebode die de komst der Lente spelt ,
Hoor , en zeg den wouden over , zeg ze wat mijn Cijther meldt.

Schoone Alexis zat gevangen , en verging in 't kerkerkot!

Harde kluijsters , stalen banden ,
Dichte deuren , holle wanden ,
Yzren tralles , staåge nacht ;
Niets dat antwoordt op zijn weenen
Dan de weérklank van de steenen ,
En een onverbidbre wacht !

Schoone Alexis zat gevangen , en verging in 't kerkerkot!

Schoone Alexis zat gevangen , ô Hoe gruwzaam was zijn lot !

Schoone Alexis zat gevangen , en verging in 't kerkerkot.

Innig hartzeer , prangend knagen ,
Lichaamspijnen , herfenplagen ,
Vuile Lucht , en kerkerfmet ,
Schimlig brood doorweekt van tranen ,
Vadden bles en glans doen tanen ,
Vadden moed en geest verplet.

Schoone Alexis zat gevangen , en verging in 't kerkerkot.

Schoone Alexis zat gevangen , ô Hoe gruwzaam was zijn lot !

Schoone Alexis zat gevangen , en verging in 't kerkerkot.

Onder 't drukkend leed bezweken ,
Van ontzet en hoop verfteken ,
Schreef hy aan zijn naaste bloed :
«Lieve Broeder , 'k zucht in ketens ;

»Hoor de roepstem des gewetens ;

»Los my voor een handvol goed.»

Schoone Alexis zat gevangen , en verging in 't kerkerkot.

Schoone Alexis zat gevangen , ó Hoe gruwzaam was zijn lot!

Schoone Alexis zat gevangen , en verging in 't kerkerkot.

Ach ! de Broeder las zijn bede ;

De oude Moeder las haar mede :

Ieder zweeg en schudde 't hoofd !

'k Ken geen' broeder , sprak de Broeder ,

Ik geen' zoon , hernam de Moeder ,

Die my eer en welvaart rooft.

Schoone Alexis zat gevangen , en verging in 't kerkerkot.

Schoone Alexis zat gevangen , ó Hoe gruwzaam was zijn ot!

Schoone Alexis zat gevangen , en verging in 't kerkerkot

Wanhoop werd het , wat hem griefde ,

En hy schrijft zijn Zielsgeliefde ,

«'k Zucht in ketens , maak me vry!»

't Meisjen leest en droogt heur oogen ,

Komt ter redding aangevlogen ,

En geeft hulfel en kleedy.

Schoone Alexis zat gevangen , en verging in 't kerkerkot.

Zijn Geliefde werd zijn redder ! ó Hoe zoet was beidr lot!

1803.

Arnold Beilaert.

ROMANCE.

«Neen , waan niet , onbedachte Vrouw ,

»Dat Holland voor u bukt ,

- »Wy buigen voor den hoogmoed niet,
»Die u het hoofd verrukt.
- »Neen, Hollands adeloude teelt (1)
»Is veel te groot van ziel :
- »Het sterflot bracht haar om, heur' Heer , (2)
»Maar niet aan 't Spinnewiel. (3)
- »Ga, boet uw lust in dartelheid ,
»Naar uwen wulpschen aart !
- »Maar strek geen handen naar den staf ,
»Of — wees voor 't minst hem waard !
- »Doch , wat Jacobaas recht ook waar
»Op 't Vaderlijk gebied ;
- »Wij zwoeren eed aan Hertog Jan ,
»En ik , ik breek dien niet.» —

Dus was 't, dat wakkre Beilaert sprak
In Hollands oudste Stad ,
Terwijl hy in den breedten Raad ,
Aan 't hoofd der burgren zat.

Maar ach ! Jacobaas heir verschijnt
Met heel der Hoekschen kracht :

(1) *Teelt* : Geslacht, volk.

(2) *Hun Heer* : Graaf Willem VI.

(3) *Niet aan 't Spinnewiel, of aan 't spinrokken*: dat is, aan eene vrouw. Holland was, volgens hem, gelijk volgens Keizer Sigismund en de Hoeksche party in Holland, geen *Spilleleen* of *konkelleen*: en Margaretha van Henegouwen was 'er bevorens slechts door den Keizer, haar Gemaal, meê verleid geworden uit 's Keizers baatzucht en tegen recht.

De moed onzinkt de Burgerfchaar :
De Stad is in heur macht.

Nu eischt zy d'onverlaat ter dood ,
Die zoo baldadig sprak :
En Bellaert wordt gevat , gedoemd ,
Dat hy zijn trouw niet brak.

Men doemt als kwetfer van 't ontzag ,
Hem straks ter gruwbre straf :
Te smooren , levend , onder de aard ,
In 't toegeworpen graf.

« 'k Wist (sprak hy) , dat ik sterven moet ,
»Het zij dan vroeg of spa ;
»De dood heeft niets dat my ontzet ;
»Zy is ons altijd na.

»'k Was altijd voor het graf bereid ;
»Maar 'k heb nog eene plicht ,
»Waar van ik my te kwijten heb ,
»En die me op 't harte ligt ,

»Vergun my , dat ik voor mijn dood ,
»Die teedre plicht voldoe ,
»En sta my zeven dagen tijds
»Tot haar vervulling toe.

»Men laat' my onverhinderd gaan :
»Op morgen reis ik af ,
»En keer in zeven dagen dagen weër ,
»En onderga mijn straf.

- »Zie daar mijn woord! een woord van eer,
- »Het geen ik nimmer schond!
- »In zeven dagen keere ik weër,
- »En delft men me in den grond.» —

Hy gaat, (men stond zijn bede toe!)
En 't lijdt een korte stoot, (4)
En Utrechts siere Mijtherstad
Ontfangt hem in haar schoot.

Het eenig spruitjen van zijn Echt,
Een Meisjen teër en zoet,
Werd daar voor 's Heilands kruisaltaar
In Godvrucht opgevoed.

't Kwam Moederloos de wareld in,
Beklagenswaardig wicht!
Haar, die haar uit heur' schoot ontbond,
Haar kostte zy het licht.

Naauw had zy vijftien jaar bereikt,
En was door schoonte en deugd
De bloem der jonge Maagdenrei,
En al heurs Vaders vreugd.

(4) *En 't lijdt een korte stoot*, is rein Nederduitsch. Stoot is van den voorleden' tijd van *hy staat*, *hy stoet*, *gestaën*, want dus schreef men oudtijds richtig, even als *hy waadt*, *hy woed*, *gewaden*; *hy draagt*, *hy droeg*, *gedragen*, enz. StOND, dat gelijke beteekenis heeft, is van *hy standt*, *hy stond*, *gestanden*. Iets anders is stoot van *hy stoot*, *hy stiet*, *gestoten*, dat Mannelijk is. Dit ons stoot, dat niet verouderd, maar in bloeiend gebruik is, is vrouwelijk. — LIJDEN is *düren*. Een ander LIJDEN is *voorbijgaan*, en van daar de Deelwoorden *geleden* en *verleden*, dat men thands veelal *voorleden* schrijft.

De Lelie bloeit zoo statig niet,
Het roosjen niet zoo zacht,
Als 't bloemtjen van heur frisch gelaat
Waar uit een Engel lacht.

Haar boezem kweekt geen andre zucht,
Dan voor haar God-alleen,
Den sluier en het Nonnenkleed,
En, 's hemels Heerlijkheên.

Doch, anders was heurs Vaders hoop.
Hy had dit dierbaar pand,
Het laatste spruitjen van zijn' stam
Bestemd ten huwlijksband.

De Brave Herman, jong en fier,
Van overoud geslacht:
Ziedaar den Bruigom die haar vraagt,
Dien hy haar waardig acht.

't Was Herman, die in Utrechts wal
Des Bisfchops macht gebood,
Een rein en Hollandsch hart bezat,
En uit oud Kenheim sproot.

Hy keerde van den Wapenschouw
En gaf zich naar de stad,
Wanneer hy Bellaert naadren zag,
Die in den Voorburg trad.

Flux vliegt hy in zijns halsvriends arm,
Dees drukt hem teêr aan 't hart:

En traan van teêrheid nat zijn oog,
Maar dit verraadt geen smart.

«Mijn Herman (zegt hy) is uw gloed
(»Gy hebt haar eens bemind.)

»Noch even teder als hy plach
»Voor mijn gellefdkoosd kind?» —

«Wat vraagt gy (sprak de jongeling!)

»Ach! lees in mijn gemoed.

»Hy blaakt steeds heviger dan ooit :
»Ondoofbaar is die gloed.» —

«En zoudt gy om haars Vaders wil

»Haar liefde niet verfmaân,

»Indien hy voor zijns Vorsten zaak
»De dood moest ondergaan?» —

«Te dierbrer wierd heur dierbre hand

»My om haars Vaders lot;

»Al trad hy voor eene eedle zaak
»Op 't eerloos straffchavot!» —

«Welaan! aanvaard haar van mijn hand;

»Vultrek, volvoer uw Echt;

»En blijf de zegen van omhoog
»Aan uwen Stam gehecht!

»Voor my, mijn sterfuur is naby;

»En ik, ik ben gereed,

»Zoo dra ik mijn verlaten kind
»Met u gelukkig weet.» —

Des jonglings hart weêrhoudt zich niet,
Maar huppelt op van vreugd.
« Mij n Vader (zegt hy), wees gerust!
»Uw Herman mint de deugd.» —

Nu naadren zy het Kloosterstift,
Waar 't jeugdig Meisjen beidt; (1)
Waar naaldwerk, Choorzang, en Gebed,
Haar uren onderscheidt.

Zy valt heur' Vader straks te voet: —
« Mij n Dochter (roept hy uit) !
»Thands vorder ik gehoorzaamheid.
»Wees heden Hermans bruid!» —

« Mij n Vader! . . . Herman! . . . Hermans bruid!
»Ach! waarom zoo gezwind?
»Waar, waarom dus een hart verrast,
»Dat siddert dat het mint!» —

« Het mint!» — » Mij n Vader!» — » 't Is genoeg:
»Mij n hoop heeft my verraân.
»Zoo Hermans hand u haatlijk is,
»Ga, neem den sluier aan. (2)

« Gy, Herman! 'k vraag mij n woord terug.
»Mij n zoetste hoop heeft uit,
»Mij n uitzicht op een Nageflacht!
»Nooit wordt mij n Dochter Bruid.» —

(1) **BEIDEN** is *wonen*; waarvan in 't Engelsch, *abode*, een woning, verblijf.

(2) **DE SLUIER**: naamlijk der geestelijke Dochters.

« Mijn Vader , hoor my ! — ken mijn hart !

» Het mint , zich-zelf ter spijt.

» Maar ken de liefde die het trof ,

» Of zy uw' wil bestrijd' . » —

« Mijn Dochter ? » — « Vader ! » — ach ! mijn hart ;

» Verwin u , wees oprecht !

» Mijn liefde kwam uw wenschen voor ;

» Ik stem in Hermans echt . » —

De jongling stort zich aan heur' voet.

Hun traanen vloeien saam ;

En 't menschlijk heilgevoel op aard

Is hier geen bloote naam.

De Priester legt hun , hand in hand ;

Spreekt zegen over 't paar ,

En de Englen roepen zegen uit ,

En wappren om 't Altaar.

» Nu (zegt de Martlaar van de trouw),

» Nu is mijn ziel gerust !

» Nu delf men my in d'open kuil ,

» Ik sterf met hartelust . »

Drie dagen deelt hy in de vreugd

Van 't vieren van hun Feest :

Drie dagen deelt hy in hun heil

Met onbewolkten geest.

De vierde morgen daagt in 't Oost :

Nu doet hy 't juichend kroost

Een gift van alles wat hy heeft,
En smaakt een nieuwe troost.

Het vijfde licht beftigt den trans:
Hy knielt voor 't Outer neêr,
Ontlast zijn ziel voor 't Godlijk oog,
En keert gezuiverd weêr.

Maar eindlijk steekt de zesde zon
Het hoofd ten kimmen uit:
«Mijn kindren (zegt hy)! nu is 't tijd,
»Dat ik mijn hart ontfluit.

»Omhelst me en drukt u aan mijn hart!
»Het is de laatste keer,
»Dat ik die teedre troost geniet:
»Ik zie u nimmer weêr.

»k Begeef u. — De Almagt blijve uw schuts,
»Uw hoop en toeverlaat!
»Zy zegene u met overvloed,
»En met een vruchtbaar zaad!

«Neem thands het afscheid van mijn hart,
»(Bens Vaders afscheid!) aan.
»k Begeef u — maar, mijn dierbaar kroost!
»Maar — om ter dood te gaan.

»Ge ontzet u? — Ja! ik ben gedoemd,
»En gaf mijn woord van eer.
»Op morgen graaft men my in 't zand:
»Op heden keere ik weêr.

- »Ik val Jacobaas haat ten zoen ,
 - »En, offer van heur wraak :
- »Maar sneuvel , van my-zelv' te vreên ;
 - »En voor eene eedle zaak.

- »Wat schreit gy ? Maakt my 't hart niet week !
 - »'t Behoeft geheel zijn moed ;
- »ô 't Sterven is een' Vader licht !
 - »Maar ! — 't scheiden van zijn bloed !

- »Wat klemt ge u beiden om my vast ?
 - »Weêrhoudt my niet, mijn kroost.
- »My, is 't een plicht, ter dood te gaan
 - »U, dat ge u-zelf vertroost !

- »Mijne eer , mijn trouw bleef onverlét :
 - »ô ! Deelt uws Vaders eer !
- »Op hem , die trouwe en eed betracht,
 - »Ziet God genadig neêr.

- »Hy loont eens Vaders deugd in 't kroost
 - »Het geen hy achterliet :
- »ô Gy, verbeurt door wederstand ,
 - »Verbeurt dien zegen niet !

- »Vaart wel ! Nog eens voor 't laatst, vaart wel ! »
 - Hy gaat , en ziet niet om ;
- En 't Echtbaar , van hem losgescheurd ,
 - Blijft in zijn droefheid stom.

- Hy gaat. Hy vliegt naar Dordrechts wal ,
 - En biedt zich aan de straf :

Men delft het aardrijk voor hem op,
En hy verzinkt in 't graf.

* * *

De kundige Lezer zal licht opmerken dat men het Tooneel der gebeurtenis uit Schoonhoven naar Dordrecht verplaatst heeft, om redenen die een' Dichter niet onverschillig kunnen zijn.

Vertrouwen.

God leeft nog, ja, mijn Teérgeliefde!
Hy leeft nog, die de raven spijs!
Hy leeft, die Kades rotssteen kleeft:
Wien al wat ademt, dank bewijst!
Ja, al ons uitzicht is verloren,
De Hemel heeft het dus bechoren!
Ons kroost, ons teeder kroost eischt brood:
Wy hooren 't, fiddren en verbleeken;
Wy voelen 't hart van weedom breken:
Maar de Almacht kent ons aller nood:

Ja, zie dit kroost, mijns levens Leven!
Het reikt ons mond en handtjes toe:
Het vraagt niet, of wy 't kunnen geven;
Het wacht het, en bedenkt niet nox?
Het vest op ons zijn schreiende oogen,
Als wy op 's Hemels Alvermogen,
En 't schuldloos hartjen wantrouwt niet!
ô Laten we even vurig vragen

Die nooit gebed heeft afgeflagen ,
Dat uit een biddend harte vliet.

Die God , vrijmachtig in zijn' zegen ,
Belooft niet of houdt eeuwig woord.
Wat raakt het ons , langs welke wegen ,
Door welk een hand , uit welk een oord ?
Zijn Gunst , zijn Almacht zal niet toeven ,
Als 't uur daar is van 't waar behoeven ;
Nog hongren we in vooruitgezicht.
Neen ; breken we , in zijn' wil te vreden ,
Ons laatst , ons eenigst brood voor heden !
En — danken we als de morgen licht !

Die morgen , Dierbre , kan niet rijzen
Voor ons , voor ons aanminnig kroost ,
Dan met vernieuwde gunstbewijzen
Van hem die de onderdrukten troost.
Hy , die met zegenend ontfermen
De kindschheid opnam in zijne armen ,
Voor ons , voor haar , zijn bloed vergoot ,
Hy zal , hy kan , hy wil ze voeden ,
En , hoe ons 't ouderhart moog bloeden ,
Zijn teérheid is ons brein te groot !

ó Koomt , mijn kostbre Liefdependen ,
Ontfangt het geen uw vader heeft !
Maar legt uw handtjens in zijn handen ,
En dankt den Schepper , die het geeft.
Gaat , eet ; verzaadt u , lieve Wichtjens ;
Gods Engel dekt uw aangezichtjens
Met glans van onschuld , liefde en rust.

ô Laten wy dit drietal Engelen,
Mijn Dierbare, in onze armen strengelen,
En gloeien van vernieuwde lust!

Ja, lieve Weêrheft van my-zelfen,
Vertrouwen wy op God-alleen!
De Burgerschap der stergewelven
Waart, zorgzaam zwevende, om ons heen.
Wat vreezen wy, mijne Uitverkoren,
Dat God geen beden zou verhooren,
Geen nooddrift, geen behoefte zien?
Kom, klem uw lippen op de mijnen,
En laat ons, verr' van angst en pijnen,
't Vereenigd hart ten offer biên!

1803.

De zucht eens Vaders.

Hy dankt niet, neen, hy dankt niet vurig,
Die aan geen Egaas lippen kleeft:
Hy weet niet wat het zegt, te bidden,
Die voor geen kroost te bidden heeft.
Hy voelt niet wat het is, te leven,
Hy proeft niet hoe de weêrspoed prangt,
Wiens hart in tegenheên of weelde
Aan Echtgenoot noch Kinders hangt.
Ach God! wat zijn wy, wat 's een leven,
Hetgeen zich in ons-zelf bepaalt!
Rampzalig, de engbekrompen boezem,
Waar in geen vader ademhaalt!

Vergeefscli, door bruischende vermaken
De noodkreet van het hart gesmoord!
Vergeefscli, bedwelming ingeroepen,
Wen 't dringend zelfgevoel ontgloort!
Vergeefscli, een hart tot God geheven,
Dat, in zijn enge kreits beklemd,
Zich-zelf aan 't eenig heil verweigert,
Waar voor ons de Almacht hier bestemt!
Vergeefscli, om heul tot hem geylogen,
Die leven en geluk verspreidt,
Voor die, van Vaderzucht verstoken,
Dat heil, dat leven niet verbreidt!
Vergeefscli, voor 't gruwzaam uur van sneven,
Zich met 't besef des noods getroost,
Wanneer we na 't verscheurend scheiden
Niet oovrig blijven in ons kroost!
Hoe donker wordt ons 't beter leven,
(Hoe vast, hoe levend overtuigd)
Wanneer we ons in geen kroost verdubblen,
Dat met ons voor Gods zetel juicht!
Hoe neevlig worden deugd en zeden,
De straf en 't loon voor goed en kwaad, —
Wen 't hart in 't geen wy hopen, vreezen,
Niet siddrend voor zijn kinders slaat!
O Welk een vloek, rechtvaardig Wrecker,
Die na ons nablijft op ons bloed!
En wat is 't lijden, God des zegens,
Het geen ge ons in ons kroost vergoedt!
Wie ooit gevoelde 't als een Vader,
O Goël, wat uw liefde zij?
Wie kan U danken als een Vader?
Wie, loven met een drift als wy?

ô God, Gy weet het, wat ik vraagde
Wanneer mijn jeugd in 't leven trad:
Gy weet het, dat ik om geen schatten,
Geen eer, geen' staat, geen aanzien bad!
Geen wijsheid vroeg ik om te schittern,
Geen rozen op des levens baan:
Maar, Vader van een kroost te worden,
Dat met geen wereld mocht vergaan!
Gy hoorde 't, God, en woudt verhooren!
Mijn sponde bloeit, mijn tafel groent!
ô, Zij dat Kroost Uw heil befoeren!
Dat Kroost in Jezus bloed verzoend!
Geef, Vader, geef mijn' lieven looten
Den groei, den wasdom, U ten lof;
En heilig ze op de onheilige aarde
Tot stammen voor den Hemelhof!
Brei ze uit, ô Vader, mag het wezen!
Brei ze uit, tot 's aardrijks jongste dag
Hun kroost aan Jezus helige oogen,
Als 't zaad der zijnen, toonen mag!
ô, Schenk dit, Vader, aan een' Vader,
Die Uw beloften niet mistrouwt,
Maar ze aan zijn kroost wenscht na te laten,
In plaats van werelden van goud!
Nog eens, bewaar ze, heilig Vader,
En, zoo Uw Godsdienst zwichten moet,
Zoo zij ze in de afkomst van mijn lenden
Tot 's werelds ondergang behoed!

1803.

Paris oordeel.

Drie Godinnen pleitten samen
Om den prijs van 't hoogste schoon:
De arme Paris stond verlegen,
Nog geen rechterampt gewoon.

Pallas geestuitstortende oogen,
Junoos adel op 't gelaat,
Venus teedre aantreklijkheden,
Eischten meer dan één' granaat.

Venus lach ontgloeit de zinnen;
Junoos aanblik schokt het hart;
Pallas lonk verheft den boezem:
Paris hersens zijn verward.

- «Ik, ik geef u staat en schatten!» —
«Ik het glorierijkst verstand!» —
«Ik het aller schoonste meisjen,
»Geef my slechts het zegepand!» —
- «Ik geef wapens en kwartieren!» —
«Ik geef bul en Doctorbrief!» —
«Ik, ik geef u lust en leven,
»Met een dierbaar troetellief!» —
- «Geef my d'appel, arme herder!» —
»Ik geef goud en heerschappij» —
«Ik, verwinnend disputeeren!» —
«Ik beminnen; geef hem my!» —
- «Ik maak u een' Buonaparte!» —
«Ik, een' Filisfoof als Kant!» —

« Ik , den fraaiften Incroiable ,
» Die de kroon van ſchoonheid ſpant. » —

Zoo , zoo ſchreeuwt het door malkander ,
Dat de herder hoort noch ziet :
« Zacht , Godinnen , 'k ben hier rechter ,
» En verkoop mijn vonnis niet.

» Maar om recht en wel te wijzen ,
» Moet ik 't ligchaam zien , geen kleeed.
» Ze is juist altijd niet de ſchoonſte ,
» Die zich 't beſt te *puſſen* weet.

» Trekt uw rokjen uit , Godinnen ,
» Zoo gy naar den eerprijs ſtaat :
» 'k Moet uw eigen ſchoon beloonen ,
» Niet , het ſchoon van uw gewaad. »

Pallas aarzelt ; Juno weigert ;
Dartle Venus is te vreë :
Ze is ontkleed en de andre volgen ;
't Voorbeeld ſleept den wijſten mee.

Nu dan , Paris , wat 's uw oordeel ?
« Junoos fierheid ſtaat haar mooi ;
» Pallas wijsheid ſtaat voortreffelijk ;
» Maar 't is aangenomen tooi.

» Venus is het geen zy lijktent ;
» Wat zy heeft is eigen ſchoon :
» Haar behoort de gouden appel ,
» En aan geen ontleenden toon. »

Paris, ja, gy zegt de waarheid :
Hoogheid, wijsheid, zijn maar waan;
Neem ze kleding af en toefstel,
En heur luister is vergaan.

Waar we ons menschen op beroemen,
't Zinlijke is ons deel op aard :
Wat wy meer of anders schynen,
Is in wezen weinig waard.

Hoogheid, wijsheid, heerschenschimmen
Voor den geen die met haar praat,
Zijn alleen in God te vinden,
Niet, dan van hem afgedaald.

Polyfeem :

HERDERSZANG,

Theokritus nagevolgd.

ô Nicias, daar is geene andere artseny
Tot stilling van de min, dan teedre Poëzy.
Die heeft alleen de kracht, de zorg van 't hart te heffen :
Maar wien gelukt het licht, dien toovertoon te treffen,
Die 't wederspannig hart met zachten dwang bekruipt,
En als een hemeldauw in de open wonde druipt !
Doch gy, gy weet dit, Arts, en vriend der zanggodinnen,
En kundig; wat het zij, wanneer men voelt te minnen !
't Was dus, dat Polyfeem door d'invloed van den zang,
Wen, 't eerste dons der jeugd ontlukkende op zijn wang,

De dartle Galathee zijn minnevlam belachte,
Op dit ons strandgeberg' zijn boezemwee verzachtte.
Zijn liefde blonk niet uit in pulkgebloemte of ooft,
Noch ongewonen zwier der lokken om zijn hoofd;
Maar door de hevigheid van heur verwoede vlagen.
Hy minde, en voelde 't vuur zijn ingewand doorknagen,
Vergat wat om hem was, en walgde van 't heelal.
Vaak keerde 't wollig vee, des avonds laat, naar stal,
Van zelfs en onverzeld van hoeder of geleide,
Daar hy op 't vlotte strand den middag nog verbeide,
En, de oogen uitgestrekt naar 't onafmeetbre diep,
Sints de aanbraak van den dag om Galathea riep,
In mijmering verdiept en met de pijn in 't harte.
Toch vond hy midlerwijl den balsam voor zijn smarte,
En, zittende op een spits van de afgebroken rots,
Hief hy dees Veldzang aan, het golfgehuil ten trots.

ô Blanke Galathee, wat spot gy met mijn minnen!
Gy, dartler dan het kalf en even los van zinnen!
Gy, teerder dan 't gebeent' van 't eerstgeworpen lam,
En blanker dan de melk! wat spot gy met mijn vlam!
Wen my de sluimring boeit, verschijnt gy op de stranden:
'k Ontwaak, en gy, gy vlucht met opgeheven handen
Als of 't verwoedst gedrocht u op de hielen zit,
En sneller dan een lam voor 't scheurziek wolfsgebit.
'k Heb, schoone, u reeds bemind, wanneer gy langs de heide
U aan mijn moeders hand in speelfche lust vermeidde,
En veldviolen zocht, daar ik uw leidsman was.
Hoe werd mijn borst geroerd, hoe trilde ik op dat pas!
En ach! die teedre gloed is me immer bygebleven,
En wil me, uw' hoon ten spijt, ook nog zelfs niet begeven.
'k Weet, minlijk Maagdelyjn, waarom gy voor my vliedt.

Is 't om den ruigen braam van dees mijn wenkbraauw niet,
Die heel mijn voorhoofd boordt met borstelige hairen,
En dit mijn eenigst oog dat op uw schoon mag staren?
Of 't grove neusgestel, nog breeder dan mijn mond?
Maar, zoo misvormd ik ben, ik dek den heuvelgrond
Met wol- en zuivelvee. Ik wel ontelbre schapen,
En speel een beter fluit dan een der Herdersknappen,
Drink d'allerbesten room, en heb geen ding gebrek.
Mijn korven staan gevuld en nimmer leëg op 't rek.
En maakte ik u, mijn Beeld, door mijn welluidend zingen,
Niet, als my-zelv', beroemd by Bosch- en Veldelingen!
Ja dikwerv' zelfs in 't holst van de aakligheid der nacht
Klonk u mijn lied ter eer'. Als vruchten van mijn Jacht
Voede ik een' Veldtroep op van dertien jonge hinden,
Al, tierig en met jong: wat kunt ge schooner vinden!
En, 't geen nog vreemder is, vier welpen van een beer.
Kom tot my, 'k schenk ze aan u, en nog oneindig meer.
Kom, schoone, en laat de golf het woeste strand besprengen!
't Is zoeter, in mijn grot de nachten door te brengen,
Met lauwaren, en cypres, en elloof overdekt,
Daar zich de wijngaardrank langs wand en welfsel strekt,
Met druif en muskadel op 't rijklijkst overladen;
En daar u 't frische vocht van Etnaas bronnajaden,
Zoo koel gelijk de sneeuw die van heur' bergtop schiet,
Een' Goddelijken dronk in 't helderst water biedt...
Wie koos voor zulk genot in zee en golf te plaschen?
Of vreest gy 't borstlig rug, waar meë ik ben bewasfen?
Welaan! 'k heb eikenhout, en kolen op den haard;
Verschroei my, 'k sta het toe, de wortels van den baard;
Ja, dit mijn eenig oog, my 't allerliefsste op aarde!
Ik lijde 't, en met vreugd, van uwe hand, mijn Waarde.
Ach! dat mijn Moeder my met vinnen had gebaard,

En ware ik niet geboeid aan dees ongunstige aard,
Hoe zwom ik naar u toe, en kuste u bef de handen
Zoo gy me uw' mond onthieldt. Ik voerde u van de stranden
Of blanke lelyen, of roode veldpeoon

(Wan de eene is Zomerpracht, en de andre Winterschoon
En beide laten zich niet teffens samenparen)

Met wat het Jaarfaizoen my toehet, door de baren.
Maar 'k wil my oefenen in 't zwemmen, schoone maagd,
Zoo wete ik, wat u toch in 't water zoo behaagt!

Laat slechts een vreemde hulk naar onze kusten spoeden,
Geloofme, ik ben u by, eer dat gy 't kunt vermoeden.

Doch neen! verlaat, verlaat, ô lieve Galathee,
Vergeet (zoo doe ik thands) uw woonplaats, en de zee!

Leer met my 't wollig vee langs onze heuvels weiden,
En 't vette van de melk van wei en water scheiden!

De room zal zoeter zijn, door uwe hand bereid.

Maar ach! wat treure ik me af in dees mistroostigheid!

Mijn Moeder draagt de schuld; zy ziet mijn' boezem koken,
En nooit heeft ze iets by u ter mijner baat gesproken,
Maar laat me in volle vlam, verteerende in mijn pijn.

Neen, Moeder, 'k veins my krank, gy zult het met my zijn!

Doch, Herder, waar, waarheen is uw verstand gevlogen?

Wat zit ge een' gantfchen dag hier over 't meir gebogen?

't Waar beter, dat ge in huis uw teenen korfjens vlocht,

Of jeugdig boomloof sneedt, en aan uw lamm'ren brocht.

Grijp, wat bereikbaar is; maar loop in wilde droomen,

Geen meisjen, dat u eens in afkeer heeft genomen,

Met ijdel jamm'ren na! Zy vliede en duike in zee,

Licht vindt ge eene andre, licht een schooner Galathee!

De Meisjens lachen u van alle zijden tegen,

En geene ontzeide u ooit om kortswijl meê te plegen.

Voorzeker , 't ga hoe 't wikt , 'k verbeeld me ook iets te zijn .

Dus vindt ge , ó Polyfeem , uw liefdes medicijn .

1804 .

De Veehoeders.

HERDERSZANG ,

Theocritus nagevolgd.

Kom , Dafnis , hef een' zang , eens Veemans Veldzang , aan !
Begin , en laat het Vee gerust te weide gaan ,
En zogen 't bulkend jong , terwijl de vrije stieren
Door 't dichte Wilgenloof en in de rondte zwieren ;
Of de onbevruchte vaers bespringen . Kom , begin ;
Menalcas volgt u na , stel gy den veldzang in .

Dus sprak ik . Dafnis zingt : ik luister , vol verlangen ;
En mijn verrukte ziel blijft aan zijn tonen hangen .

DAFNIS .

Behaaglijk is 't geloei des runddiërs in de wei ;
Behaaglijk is de klank van 's Veemans Veldschalmei ;
Behaaglijk ook mijn zang . Bij gindfche koele stroomen
Sloeg ik mijn leger op in fchaauw der beukeboomen ,
Met huiden overdekt van fneeuw wit rundervee .
De gloënde middagzon , die opkooft uit de zee ,
En boom en ftrukken fchroëit , heeft alles losgereten ;
En leger en verdek ten hemel afgefmeten !

Maar 'k bekreun my-zelv' aan wind of Zomergloed,
Als 't minziek maagdelijn aan moeders lesfen doet.

Dus zong my Dafnis voor. Menalcas grijpt zijn halmen,
En heft zijn Veldlied aan, dat bosch en lucht weërgalmen.

MENALCAS.

't Gebergt' van Etna is mijn Wieg en Voedsteroord.
Daar heeft Natuur een grot uit harde rots geboord;
Daar wone ik, en bezit van onbekrompen weelde,
Al wat zich 't menschlijk hart in droomen ooit verbeeldde.
'k Heb Geit- en Lamm'renvee in rijken overvloed,
Wier vacht me in 't felst der kou wellustig slapen doet.
'k Heb op den warmen haard de vleeschpot steeds aan 't koken,
En doe mijn Wintervuur van elk en beuken roken:
En 'k geef zoo veel niet eens om 't strenge Jaargetij',
Als 't tandloos Bestjen doet om noten by heur' brij.

Hun beiden julchte ik toe, en, wel voldaan, vereerde
Menalcas met een' staf, dien ik op 't hoogst waardeerde,
Op eigen erf gegroeid, en waar geen kunst aan wrocht,
Maar die nooit Werkman vond, die hem verbeetren mocht.

En Dafnis schonk mijn hand een kinkhoorn, fraai gespikkeld,
En met een slingerstreek van purperkleur omwikkeld.
'k Had zelfs my op den Visch, dien ze in zich hield, vergast,
En 'k vond in 't Jonisch meir haar op een steenklip vast.
Hy zet ze voor den mond, en zingt: «ô Zanggodesfen
»Van 't Veld- en Herdersdicht, vernieuwt me uw gulden lesfen,
»En stort my thands op nieuw dat lied der Herdren in,
»Dat zoo behaaglijk was! Zoo moge, ô Veldgodin,

- »Uw zangtoon t'allen tijd uit hellen gorgel vloeien,
- »En geene onheufche kou uw gladde tonen boelen,
- »Noch 't buigzaam orgeltuig verstrammen door den Wind.
- »De krekel heeft zijn foort, de mier de mier te vrind;
- »De havik is alleen des haviks welbehagen;
- »Maar Dichtkunst is mijn heil, de wellust van mijn dagen.
- »Ach! dat ik uur aan uur mocht wijden aan heur zoet!
- »Geen flaaap verkwikt het hart, geen zachte Lentegloed,
- »Als 't ftrelend Maatgezag. Geen geur van rozelaren
- »Is 't bietjen half zoo lief, dat om hun ftruik blijft waren,
- »Als my de Zanggodes: en wien geen Dichtkunst fmaakt,
- »Heeft Circes zwijmeldrank een reedloos-dier gemaakt!»

De Kranke.

Waar, waarom, gy, die zonder pennen,
Onzichtbaar wandelt door de lucht,
Die 't distelfcheutjen buigt, en lispelt door de dennen,
Wiens adem piept in 't riet, en in den rotsgalm zucht; —
Gy, koeltjen, fladdrend door de dalen,
Waar, waarom ftelt ge 't luiftrend oor
Dat naar uw zuizen haakt, te loor?
Ik hoor geen golfgebruifch van 't fttrandgeberg't herhalen!
Ik hoor geen harpmuzyk dat door de rotfen klinkt!
Geen zachte vogelftem, die 't lied der Heffe zingt.
Alleen de donder der kartouwen,
Of 't hol alarmgebrom der trom;
Genaakt mijn ziel door 't oor. — Natuur vertoont zich ftorm,
En staat me, als gants vervreemd, ftilzwijgende aan te fchouwen.
Mijn hart begroet haar, maar geen ftem, die me antwoord biedt.

Helaas! een half heelal ging voor mijn ziel te niet!

En gy, ô vonkelende wufter

Der schepping: wonderstof van 't zevenkleurig licht!

Waar weekt gy? — Heldre Zon, hoe schijnt uw glans zob duifter?

Zoo weemlend voor mijn zwak en uitgedoofd gezicht?

Ach, welk een rouwdoers dekt mijne oogen,

En heeft me in 't lichtgenot de helft der ziel ontoogen,

Ja, d'alverkwikbren straal ten soltertulg gemaakt!

Mijne oogen! leert u-zelf beweenen!

't Is nacht, 't is eindloos nacht; 't Heelal slaapt roerloos in!

De lekkerny van 't hart, de schoonheid, is verdwenen!

Des levens levenslust is henen,

Met al wat ik in 't leven min.

ô Gy, geliefde van mijn harte,

Wat ware ik zonder u in dees afgrijsbre weên!

Gy, trouwe lenigster der smarte,

Gy zijt me een oog en oor — gy, 't gansch Heelal alleen.

Neen, 'k zoek geen' heul in ijdele klachten

Die 't leed bedriegen, niet verzachten,

'k Vind in uw' schoot alleen vergoeding voor 't gemis.

Kom tot my! in uw' arm omvangen,

Geketend aan uw' hals te hangen,

Zie daar wat me in mijn leed des aardrijks hemel is!

ô Kom, en laat my van uw lippen

De tonen, die gy kweelt, indrinken met den mond!

Laat ze onvermengd uit d'uw' in mijnen boezem glippen!

Hun toverende kracht maakt hart en ziel gezond.

ô Roep den kranke, zat van dagen,

En zinkende onder 't wicht der plagen,

Het leven met den geest: gy kuant het daar gy zingt,

En ziels- en lichaamspijn in zachte kluiſters dwingt)
In de aadren , in het hart , in de uitgedorde ſpieren ,
Te rug! — Gy kunt het , ja , mijn boezem voelt de kracht
Die in uw' harptoon dreunt , en ingewand en nieren ,
Doortokkelt met een' gloed , die alle wee verzacht.

Kom tot my , laat ons ſamen zingen !
Stem gy de ontſpannen ſnaar , en onderſteun mijn' toon !
Verrukkend zij 't akkoord der reine Hemellingen ,
Dat van ons beider hart is even hemelſchoon.
Kom , zingen wy , de ondenkbare weelde ,
Die 't hart in 't loutrend vuur van de Echte vlam geniet !
Verheffen we ons tot Hem , die ons van 't heil bedeelde ,
Dat , ruiſchende om zijn' Throon in volle ſtroomen vliet !
Dat heil , dat vloeiende uit Hem-zelven ,
De harten ſamenſmelt in d'ongefchapen' gloed ,
Die boven lucht en ſtargewelven ,
Zijne Engelen met de kracht van zijn nabyheid voedt !
Kom , zingen we , ó mijn eenig leven ,
Den welluſt onzer ſponde , en 't hoogſtgeſchatte goed !
Wie kan ze als wy , den toon , het voorwerp waardig , geven !
Wie heeft ze als wy geſmaakt in heur volkomen zoet !

Maar ach ! wat rept mijn mond van zang , van vreugdezaugen ,
Daar 't lichaam meer en meer doorpriemd wordt van de ſmart ,
Mijn toegelchroefde borst zich tot de dood voelt prangen ,
En 't bloed een zee verthoont , die opbruischt in het hart.
Van hier , van hier de zang ! en gy , ó Dichtvermogen ,
By matig leed zoo zoet , nu , krachtloos , nu tot leed !
Mijn mat , mijn zuizend hoofd voelt zich naar 't graf gebogen ,
En 'k hijge naar de ruſt , die van geen ſtoring weet.
Gelukkig , die in 't ſtof het eind vindt van zijn plagen !

Mijn ziel is afgemat en wars van 't gansch Heelal.
Eene andere uchtendftond moet eenmaal voor my dagen,
Die door geen Aardsch verdriet beneveld wezen zal.
Vaarwel, mijn dierbre Gá! omhels de lieve looten,
Die God in de Aardsche ramp ons toefstond tot een troost:
Ik ga, maar de Almacht blijft de Vader van ons kroost,
En zal de onnoozelheid der onfchuld niet verftooten.
Vaarwel, bedroef u niet. Wat is, wat was my de aard?
Wat ware 't, zoo my God nog leven wou vergunnen?
Hoe zoudt gy 't voor my wenschen kunnen,
Met zoo veel jammeren bezwaard!
Wat gaf me een wareld vol van woeling,
Geruisch, gekrijsch, door één krioeling
Van valfchen glans en ijdlén praal,
Van angst, en droefheid, en ellende,
En niets dan eindelooze kwaal:
Waar de onoptelbre jammerbende
Der ziekten eeuwig spookt en 't leven ondermijnt: —
Waar 't erfdeel van den mensch bestaat in eindloos zuchten,
En 't geen tot troost verfcheen der knellende ongenuchten,
In enkel foltering verdwijnt! —
Neen, fterven wy! die God zal ons weërom vereenen,
Die eenmaal ons verknocht tot dees ontzetbre ftond.
Vaarwel! nog eens Vaarwel! Laat af om my te weenen,
Ik fterf in Goëls naam en 't heilig Zoenverbond.

1803.

*By den aanvang mijner krankte,
die my denzelfden dag van
alle kennis beroofde.*

INHOUD.

	Bladz.
VOORREDE.	1.
KATHLIN. <i>Romance</i>	13.
KOMALA. <i>Gezang van Ossiaan</i>	20.
OÏNA. <i>Gezang van Ossiaan</i>	31.
KROMA. <i>Gezang van Ossiaan</i>	36.
OITHONA. <i>Gezang van Ossiaan</i>	44.
GRAAF FLORIS DE VIERDE. <i>Romance</i>	52.
ARGINE. <i>Romance</i>	58.
DE GEVANGENE. <i>Uit het Russisch</i>	71.
ARNOLD BEILAERT. <i>Romance</i>	72.
VERTROUWEN.	82.
DE ZUCHT EENS VADERS.	84.
PARIS OORDEEL.	87.
POLYFEEM: <i>Herderszang</i> , Theokritus nagevolgd	89.
DE VERHOEDERS. <i>Herderszang</i> , Theocritus nagevolgd	93.
DE KRANKE	95.
